

Hanne Bryn og Merete Moe Henriksen

Arkeologisk undersøkelse, Evjengrenda. E6 Røskaft-Skjerdingstad, Melhus kommune, Trøndelag

**NTNU Vitenskapsmuseet
arkeologisk rapport 2019-12**

NTNU

Vitenskapsmuseet

NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport 2019:12

Hanne Bryn og Merete Moe Henriksen

**Arkeologisk undersøkelse, Evjengrenda.
E6 Røskift-Skjerdingstad, Melhus kommune,
Trøndelag**

NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport

Dette er en elektronisk serie fra 2014. Serien er ikke periodisk, og antall nummer varierer per år. Rapportserien benyttes ved endelig rapportering fra prosjekter eller utredninger, der det også forutsettes en mer grundig faglig bearbeidelse.

Tidligere utgivelser: <http://www.ntnu.no/vitenskapsmuseet/publikasjoner>

Referanse

Bryn, H. og Henriksen, M.M. 2019: NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport 2019:12. Arkeologisk undersøkelse, Evjengrenda. E6 Røskaft-Skjerdingsstad, Melhus kommune, Trøndelag.

Trondheim, april, 2019

Utgiver

NTNU Vitenskapsmuseet
Institutt for arkeologi og kulturhistorie
7491 Trondheim
Telefon: 73 59 21 16/73 59 21 45
e-post: postmottak@museum.ntnu.no

Ansvarlig signatur

Bernt Rundberget (instituttleder)

Kvalitetssikret av

Ellen Grav Ellingsen (serieredaktør)

Publiseringstype

Digitalt dokument (pdf)

Forsidefoto

Dronefoto av Evjengrenda sett mot sør (Da62102_012). Foto: Raymond Sauvage, NTNU Vitenskapsmuseet.

www.ntnu.no/vitenskapsmuseet

ISBN 978-82-8322-192-3

ISSN 2387-3965

Sammendrag

Bryn, H. og Henriksen, M.M. 2019: NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport 2019:12. Arkeologisk undersøkelse, Evjengrenda. E6 Røskift-Skjerdingstad, Melhus kommune, Trøndelag.

Den arkeologiske undersøkelsen av to lokaliteter i Evjengrenda ble gjennomført i forbindelse med utbygging av ny E6 gjennom Melhus, og resulterte i funn av spredte bosetningsspor fra jernalder.

På Evjengrenda 1 ble det i løpet av undersøkelsen gjort funn av til sammen 34 strukturer, hvorav 18 ble undersøkt. Av disse ble åtte strukturer tolket som mulig arkeologiske. Lokaliteten ble på forhånd ansett å ha et stort potensiale for funn av forhistoriske bosetningsspor da den lå tett innpå eldre gårdstun i Evjengrenda. Da avdekkingen ikke viste til særlig forhistorisk aktivitet, ble kun de mest potensielle anleggssporene undersøkt.

På Evjengrenda 2 ble det identifisert større aktivitet enn på Evjengrenda 1, og det ble til sammen registrert 125 anleggsspor innenfor lokaliteten. 28 kokegroper, kokstein i form av utkastlag fra kokegroper og 13 mulige stolpehull ble påvist samt flere faser med eldre markoverflate som *kan* indikere at en forhistorisk dyrking har funnet sted i området. Lagene lå imidlertid ikke in situ, og lokaliteten var preget av gjentakende flomhendelser i eldre jernalder.

Nøkkelord: Førromersk jernalder – merovingertid – kokegroper

Bryn, H. og Henriksen, M.M., NTNU Vitenskapsmuseet, Institutt for arkeologi og kulturhistorie, NO-7491 Trondheim

Summary

Bryn, H. og Henriksen, M.M. 2019: NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport 2019:12. Arkeologisk undersøkelse, Evjengrenda. E6 Røskift-Skjerdingstad, Melhus kommune, Trøndelag.

During the archaeological investigation of two sites in Evjengrenda in connection with the development of the new E6 highway through Melhus municipality, scattered traces of settlement from the Iron Age were recorded.

At Evjengrenda 1, a total of 34 structures were found during the investigation, of which 18 were investigated. Eight structures were interpreted as archaeological. Prior to the excavation, the site was considered to have great potential for the discovery of traces of prehistoric settlement as it was located close to the older farm in Evjengrenda. As the investigation did not show any particular prehistoric activity, only the most potential traces of settlement were investigated.

The investigation at Evjengrenda 2 uncovered traces of settlement at a larger extent than at Evjengrenda 1, and a total of 125 contexts were recorded within the site. Amongst these were 28 cooking pits, layers of head-shattered stones from cooking pits and 13 possible post holes, as well as several phases with ancient topsoil which may indicate that prehistoric cultivation has taken place in the area. However, the layers were not found in situ, and the site was characterized by repetitive flood events in the early Iron Age.

Key words: Pre-Roman Iron Age – Merovingian Period – Cooking Pits

Bryn, H. and Henriksen, M.M. NTNU University Museum, Department of Archaeology and Cultural History, NO-7491 Trondheim

Arkivreferanser

E6 Evjengrenda

Intrasisnr	2017/123
AskeladdenID	180283, 217350
Saksnummer (ePhorte)	2017/4507 (2016/4707)
Aksesjonsnummer	2017/123
Tilvekstnr	T27946
Fotonr	Da62102, Da62103
Kartskapnr	11083-11091, 11164, 11467
Fylke	Trøndelag
Kommune	Melhus
Gårdsnavn	Evjen Søndre
Gårdsnummer	258/1 og 258/2
Lokalitet	Evjengrenda 1 og 2
Kulturminnetype	Bosetning-aktivitetsområde
Datering	Jernalder

Innhold

1.	Bakgrunn for undersøkelsen	8
1.1.	Områdebeskrivelse.....	8
1.2.	Kulturhistorisk bakgrunn og tidligere undersøkelser	11
1.3.	Registrering Evjengrenda	14
2.	Undersøkelsens rammer	15
2.1.	Tid, deltagere.....	15
2.2.	Problemstillinger	16
2.3.	Metode	17
2.4.	Dokumentasjon	18
2.5.	Formidling.....	18
3.	Gjennomføring av utgravingsprosjektet	19
3.1.	Evjengrenda 1	19
3.1.1.	<i>Undersøkelse</i>	19
3.2.	Evjengrenda 2	22
3.2.1.	<i>Undersøkelse</i>	22
4.	Funnmateriale	30
4.1.	Dateringer.....	30
4.2.	Naturvitenskaplige prøver og analyser	30
4.2.1.	<i>Geologisk analyse</i>	30
4.2.2.	<i>Makrofossilanalyser</i>	31
4.2.3.	<i>Jordmikromorfologiske analyser</i>	32
5.	Resultat.....	35
6.	Litteratur.....	37
7.	Vedlegg	38

Figurliste

Figur 1. Periodetabell.	8
Figur 2: Kart over veitraséen E6 Melhus Røskift-Skjerdingsstad.....	9
Figur 3: Oversiktskart over lokalitetene i Evjengrendas plassering i Gauldalen.	10
Figur 4: Tabell over nærliggende lokaliteter registrert i Askeladden.	12
Figur 5: Tabell over tidligere gjenstandsfunn gjort i nærområdet.	12
Figur 6: Tidligere registrerte kulturminner.	13
Figur 7: Tabell over registrerte lokaliteter i Evjengrenda.	14
Figur 8: Dronefoto av utgravingsfeltene i Evjengrenda.....	16
Figur 9: Oversiktskart over alle registrerte funn på Evjengrenda 1..	20
Figur 10. Oversiktskart over alle registrerte funn på Evjengrenda 2.	21
Figur 11: Daterte ¹⁴ C-prøver fra kokegroper i Evjengrenda 2.....	24
Figur 12: Kokegroper med vannavsatt fyllmateriale fra Evjengrenda 2.....	24
Figur 13: Foto av profil 501758	25
Figur 14: Daterte ¹⁴ C-prøver fra eldre markoverflate i Evjengrenda 2.....	26
Figur 15: Kart over profiler og analyserte ¹⁴ C-prøver på Evjengrenda 2.	27
Figur 16: Foto av profiler med eldre markoverflate.....	28
Figur 17: Modell over utgravingsfeltet Evjengrenda 2	29
Figur 18: Tabell over analyserte makrofossilprøver.....	32
Figur 19: Tabell over analyserte jordmikromorfologiske prøver.	33

1. Bakgrunn for undersøkelsen

Undersøkelsen ble gjennomført i forbindelse med reguleringsplan for ny E6 på strekningen Røskaft-Skjerdingstad, parsell Sandbrauta-Evjeøyen, i Melhus kommune, og inngår som en del av prosjektet E6 Ulsberg-Melhus. Reguleringsplanen for strekningen Røskaft-Skjerdingstad legger til rette for utbygging av ny 4-felts motorvei med midtdeler over en strekning på 15,6 km, og omfatter ny tunnel på 5,6 km, tre nye brukryssninger over Gaula samt to planstilte kryss. Innenfor denne reguleringsplanen lå flere automatisk fredete kulturminner som ville bli berørt av tiltaket.

Kulturminnene på strekningen Sandbrauta-Evjeøyen ble påvist gjennom registreringsundersøkelser gjennomført av Sør-Trøndelag fylkeskommune i 2014, og omfattet flere bosetnings-aktivitetsområder fra bronsealder og jernalder. Undersøkelsen av lokalitetene i Evjengrenda inngikk i et større utgravingsprosjekt i regi av NTNU Vitenskapsmuseet hvor til sammen seks lokaliteter ble undersøkt i 2017.

Jernalder

Eldre jernalder (500 f.Kr. – 575 e.Kr.)

Førromersk jernalder (500 f.Kr.-0)

Romertid (0-400 e.kr.)

Eldre romertid (0-150 e.Kr.)

Yngre romertid (150-400 e.Kr.)

Folkevandringstid (400-575 e.Kr.)

Yngre jernalder (575-1030 e.Kr.)

Merovingertid (575-800 e.Kr.)

Vikingetid (800-1030 e.Kr.)

Figur 1. Periodetabell. Illustrasjon: NTNU Vitenskapsmuseet

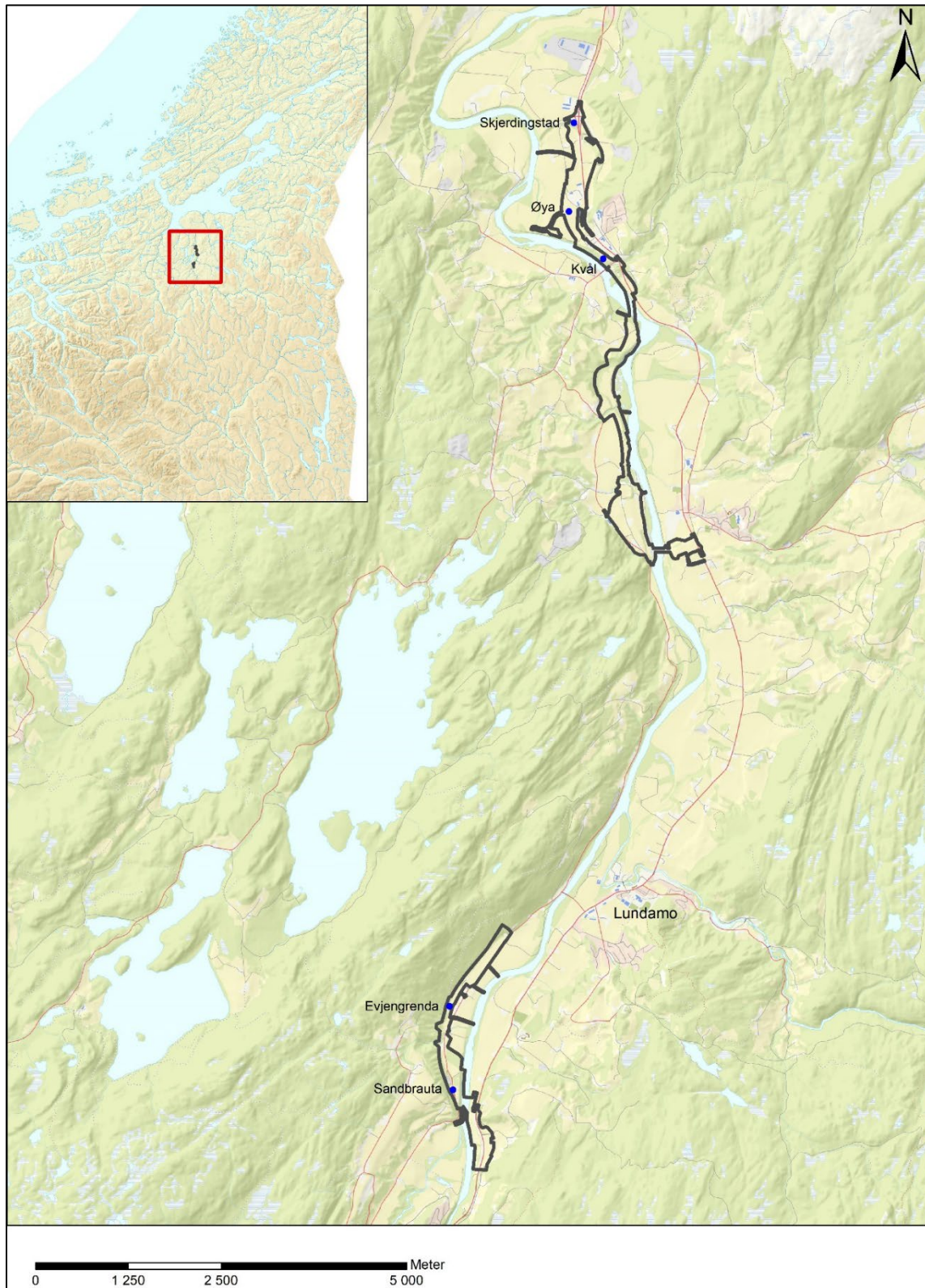
1.1. Områdebeskrivelse

Gauldalen består i dag av fruktbare og leddrenerte siltmasser avsatt av Gaulas graving gjennom dalføret. I deler av dalen beveger elva seg i store meandersvinger som over tid har bidratt til dannelsen av store områder med elveavsetninger. Gauldalens rike jordbruksområder ligger i dag på disse avsetningene. Elvas graving gjennom dalføret har også ført til en rekke større og mindre ras, noe som har vært med på å danne dalens topografi slik vi kjenner den i dag. Det mest kjente og største raset er Kvasshyllraset, eller Gauldalsraset, som gikk i 1345. Denne hendelsen var en kombinert ras- og flomkatastrofe, og ifølge skriftlige kilder skal raset ha krevd opp mot 500 menneskeliv.

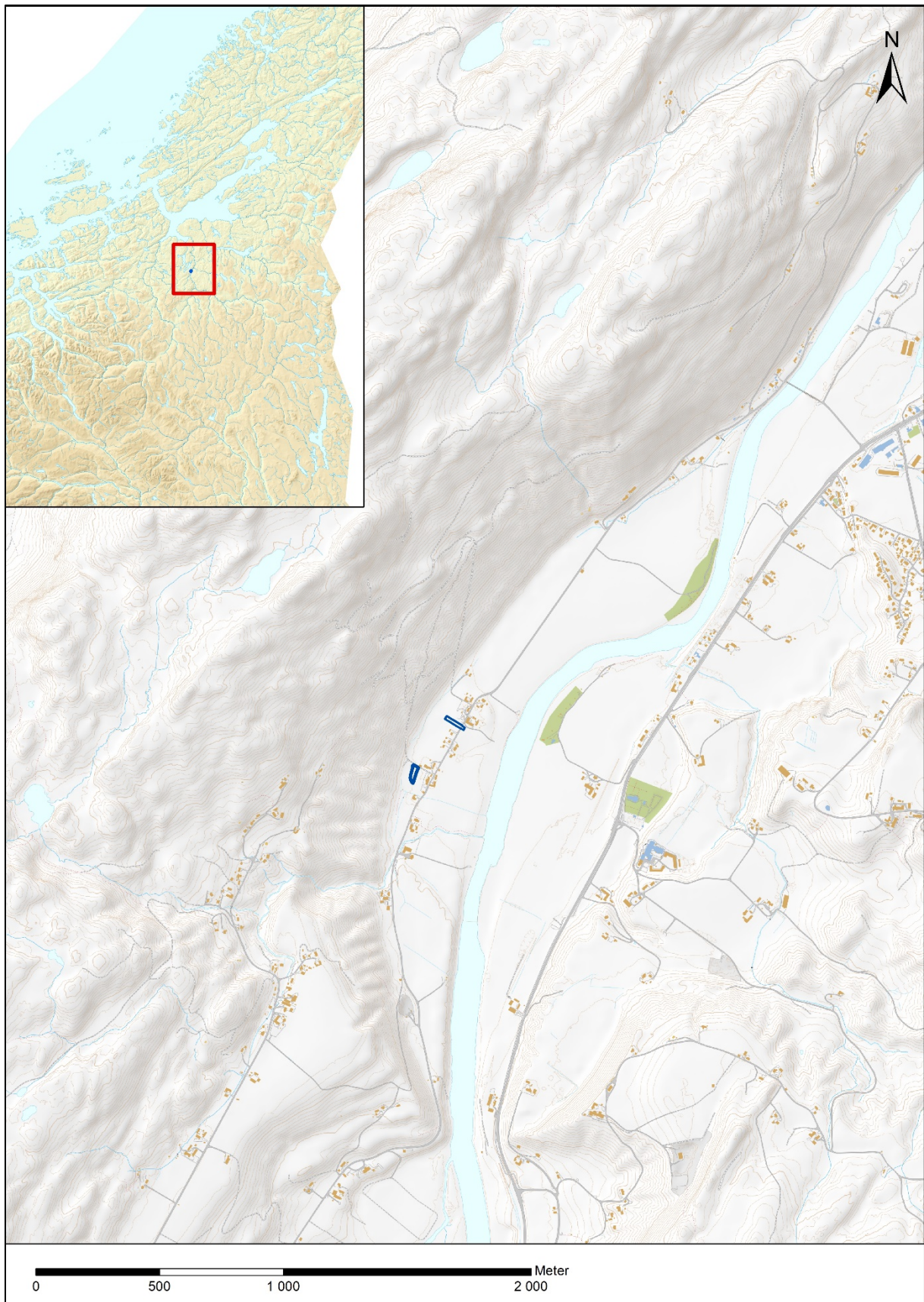
Parsell Sandbrauta-Evjeøyen ligger i den sørlige delen av Melhus kommune, og følger en elveterasse med Gaula i øst og en åsrygg i vest. Området består stort sett av dyrket mark og gårdsbebyggelse, og har en jevn stigning mot sør. Evjeøyen i nord ligger om lag 35 m over dagens havnivå og kun 4 m over Gaulavassdraget, mens Sandbrauta i sør ligger 55 m over havet og 20 m over Gaula.

Evjengrenda ligger tett inntil foten av åsryggen på vestsiden av Gaula om lag 4 km sørvest for Lundamo, langs FV 6578 Grinnisvegen. Grenda ligger oppe på en elveavsetning som i nord har en skarp skjæring som står igjen etter Gaulas graving gjennom dalføret. Denne skjæringen er om lag 6 m høy, og fungerer som grendas grense mot nord. På LiDAR-skanninger over området er det også synlig gamle elvesvinger i åkermarken mellom dagens bebyggelse i grenda og Gaula.

Dagens grend er preget av en blanding mellom gammel og ny bebyggelse, hvor de eldste gårdene har sin opprinnelse på begynnelsen av 1800-tallet. Gården Oppstuggu, som i dag ligger i nordenden av grenda, ble flyttet fra sin opprinnelige plassering nær lokalitet ID180283 i 1876 til sin nåværende plassering (Pers. med. Ingebrigt Kåre Evjen).

Figur 2: Kart over veitraséen E6 Melhus Røskift-Skjerdingstad. Samtlige utgravde lokaliteter markert. Kart: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 3: Oversiktskart over lokalitetene i Evjengrendas plassering i Gauldalen. Kart: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

1.2. Kulturhistorisk bakgrunn og tidligere undersøkelser

Evjengrenda ligger i Horg sogn i Melhus. Horg er et stedsnavn som går langt tilbake i tid. I tillegg til å være gårds-, grende- og kirkenavn, har det også vært en egen kommune i Gauldalen mellom Støren og Flå. Kommunen ble opprettet i 1841 da Horg og Soknedal ble skilt ut som selvstendige enheter fra Støren formannskapsdistrikt. I 1964 ble Horg kommune slått sammen med Hølonda, Flå, Melhus og deler av Buvika til den nye kommunen Melhus.

Det er tidligere fremmet flere betydninger av navnet Horg. Oluf Rygh nevner i *Norske Gaardnavne* at Horg kan knyttes til både hedensk offersted og til fjellformasjoner (Rygh 1901, bd. 14: 260), mens Magnus Olsen knytter Horg-navnet helt og holdent til betydningen hedensk offersted (Olsen 1915:285-287). Sandnes og Stemshaug på sin side, knytter betydningen til «bratt berg», og mener at Horg-navnet i Melhus kan vise til Høgstenen som ligger om lag 2 km øst for Horg og som er et betydelig landemerke ved Lundamo (Sandnes og Stemshaug 1997:223).

På 1600-tallet var det kirkested på Grinni (257/1). Skriftlige kilder forteller at Grinni kirke var den første kirken i Horg sogn, og kirken gikk ut av bruk på 1660-tallet. Det er i dag reist en bautastein sør for gården Grinni som en markør for middelalderkirken, men kirken har trolig stått lengre ut mot elven. Som en del av registreringen i 2014 ble det sjaktet forbi området hvor bautaen står, uten at det ble funnet spor etter bebyggelse.

Planområdet ligger innenfor en del av Trøndelag som er rik på kulturminner, da særlig fra jernalderen. På østsiden av Gaula, motsatt side av dalen for Evjengrenda, er det påvist flere bosetnings- og aktivitetsområder fra jernalder. I 2014 ble det på Horgmoen påvist bosetningsspor i form av kokegroper og dyrkingslag fra yngre bronsealder og førromersk jernalder (ID 176575). Det er også registrert helleristninger på Lyng (ID557896), samt en bygdeborg på Litlesteinen (ID135582), som er et landemerke ved Lundamo. Den sørligste delen av planområdet ligger også i nær tilknytning til det rike kulturmiljøet på Foss med en tett ansamling av både helleristninger, gravhauger, kulturlag fra vikingtid/middelalder, utmarksminner samt kirkestedet fra middelalderen.

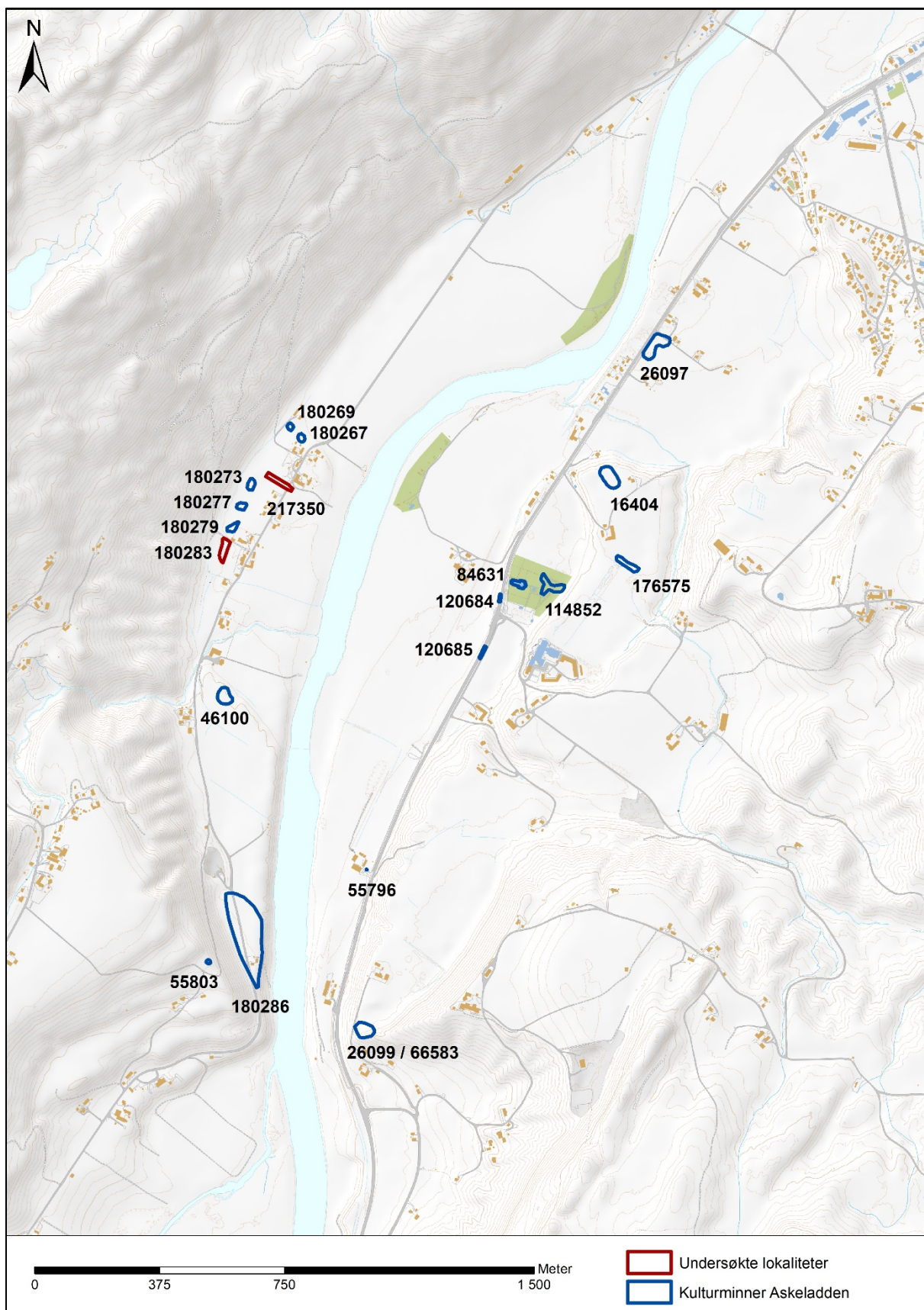
I tillegg til de arkeologiske undersøkelsene er det tidligere gjort en rekke gjenstandsfunn i området. Funnene viser til en vid tidshorisont, og strekker seg fra steinalder til vikingtid. Størsteparten av disse gjenstandsfunnene er løsfunn, og er derfor uten nøyaktig kartfestet funnsted. Se figur 5 for oversikt over gjenstandsfunn.

Askeladden ID	Type	Gård/lokalitet	Status
16404	Gravfelt	Moabrestan	UAV
26097	Gravfelt	Horgmo Nordre	AUT
26099	Gravfelt	Brauta av Røskaft	UAV
46100	Kirkested	Grinde (Grinni)	AUT
55796	Kirkested/kirketuft	Grovin (Gravin)	UAV
55803	Gravminne	Nordtømme	UAV
66583	Bergkunst	Røskaftbrauta	FJE
84631	Kirkested	Horg Kirke	LIST
114852	Bosetning-aktivitetsområde	Horg kirkegård	FJE
120684	Bosetning-aktivitetsområde	Horg	FJE
120685	Bosetning-aktivitetsområde	By	FJE
176575	Kokegroplokalitet	Horgmoen	FJE
180286	Bosetning-aktivitetsområde	Sandbrauta	AUT

Figur 4: Tabell over nærliggende lokaliteter registrert i Askeladden

Museumsnummer	Gjenstand	Gård (gnr.)	Datering
C3632	Likstein	Grinde (257)	Middelalder
T14519	Kølle	Evjen Søndre (258)	Yngre steinalder
T15453:a	Spydspiss	Horg (210)	Vikingtid
T15453:b	Skjoldbule	Horg (210)	Vikingtid
T15453:c	Pilspiss	Horg (210)	Vikingtid
T15453:d	Nagle og fragment av jern	Horg (210)	Vikingtid
T15527	Fingergropstein	Bredlie (220)	Steinalder
T16653	Øks	Bredlie (220)	Vikingtid
T16989	Helleristningsstein	Røskaft Nordre (219)	Bronsealder
T17657	Sverd	Grinde (257)	Vikingtid
T17814	Spydspiss	Midtømme (254)	Vikingtid
T19039	Celt	Røskaft Nordre (219)	Yngre jernalder
T22497	Fingergropstein	Østlyng (217)	Steinalder/bronsealder
T22569	Kniv	Horg (210)	Yngre jernalder

Figur 5: Tabell over tidligere gjenstandsfunn gjort i nærområdet. T-nr. viser til gjenstander magasinert hos NTNU Vitenskapsmuseet, C-nr. viser til funn magasinert hos Kulturhistorisk museum i Oslo

Figur 6: Tidligere registrerte kulturminner i en radius av 1 km fra utgravningsområdet. Kart: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

1.3. Registrering Evjengrenda

Sør-Trøndelag fylkeskommune gjennomførte registreringsundersøkelser for parsellen Sandbrauta-Evjeøyen i perioden 08.10. – 21.10.2014. Prosjektet var ved Rut Helene Langebrekke Eikeland, og ble hovedsakelig gjennomført ved maskinell søkesjakt. Det ble til sammen gravd 32 sjakter i løpet av registreringen. Det ble totalt påvist syv lokaliteter med automatisk fredete kulturminner innenfor parsellen, hvorav seks lå i Evjengrenda og én lokalitet på Sandbrauta, om lag 1 km lenger sør. Kulturminnene som ble påvist var bosetningsspor fra bronsealder og jernalder.

For fem av disse lokalitetene ble det gitt dispensasjon uten vilkår om utgraving, mens for ID180283 ble det stilt vilkår om undersøkelse før realisering av planen. I etterkant av registreringen ble det lagt til ytterligere en lokalitet, ID217350, som dekket området for en planlagt adkomstvei inn til veitraseen, og som lå sentralt i grenda. Lokaliteten ble ikke sjaktet under registreringen i 2014, men ble ansett å ha et stort potensial for funn av automatisk fredete kulturminner under dyrkamarka på grunn av dens plassering sentralt i grendebebyggelsen.

Askeladden ID	Type	Gård/lokalitet	Status/Vilkår
180267	Bosetning-aktivitetsområde	Evjen Nordre (259/1)	AUT / uten vilkår
180269	Bosetning-aktivitetsområde	Evjen Nordre (259/1)	AUT / uten vilkår
180273	Kokegroplokalitet	Evjen Søndre (258/2)	AUT / uten vilkår
180277	Kokegroplokalitet	Evjen Nordre (259/4)	AUT / uten vilkår
180279	Kokegroplokalitet	Evjen Nordre (259/4)	AUT / uten vilkår
180283	Bosetning-aktivitetsområde	Evjen Søndre (258/1)	AUT / vilkår om undersøkelse
217350	Bosetning-aktivitetsområde	Evjen Søndre (258/2)	AUT / vilkår om undersøkelse

Figur 7: Tabell over registrerte lokaliteter i Evjengrenda

2. Undersøkelsens rammer

I forbindelse med reguleringsplan for ny E6 gjennom Melhus påviste Sør-Trøndelag fylkeskommune automatisk fredete kulturminner innenfor parsell Sandbrauta-Evjeøyen under registreringsundersøkelser i 2014. Tidligere undersøkelser har vist at Melhus har vært et sentralt område i forhistorisk tid, med flere større bosetningsområder. Kulturminnene som ble påvist under registreringen, omfattet bosetning-aktivitetsområder fra bronsealder og jernalder med potensielt stor tidsdybde. En undersøkelse av bosetningsspor på disse lokalitetene ville kunne gi informasjon både om bosetningens alder og struktur i et område av Melhus hvor det tidligere ikke har vært foretatt større arkeologiske bosetningsundersøkelser. Beliggenheten nær dagens gårdstun åpnet for at det også kunne dukke opp bosetningsspor i området fra yngre jernalder og middelalder, som ville gjøre det mulig å belyse bosetningsutvikling i området over et lengre tidsrom. Den vitenskapelige verdien av en undersøkelse av de to lokalitetene ble derfor ansett som høy.

Utgravingen av lokalitetene i Evjengrenda ble gjennomført i løpet av 3 uker i august-september 2017.

2.1. Tid, deltagere

Lokalitetene hadde en samlet størrelse på 2489 m². Det ble på forhånd beregnet å avdekke det totale arealet da dette ble ansett som nødvendig for å belyse prosjektets problemstillinger (se punkt 2.2), og bruke til sammen 70 dagsverk.

Da undersøkelsen var ferdig var det blitt avdekket til sammen 1782 m² og brukt 83 dagsverk.

Feltarbeidet ble gjennomført i tidsrommet 21.08.-07.09.2017. Feltleder gjennom hele prosjektet var Hanne Bryn, og prosjektleder var Merete Moe Henriksen. Arbeidsstaben var stabil gjennom hele prosjektet, og på det meste var det syv arkeologer i felt (se tabell over deltagere og tidsrom). Flateavdekkingen ble gjennomført av BN Entreprenør AS, og avdekkingen ble gjennomført av Stig Morten Faaren og Jørgen Bergeng. Maskinen var av typen Takenuchi Global TB 290 på 9 tonn og 120 cm skuffe. Hans Petter Lyse kjørte traktor med henger for å flytte jordmassene bort fra feltet.

Stilling	Navn	Periode	Dagsverk
Feltleder	Hanne Bryn	21.08.-07.09.2017	14
Feltarkeolog	Lisa Mariann Strand	21.08.-01.09.2017	10
Feltarkeolog	Kristoffer R. Rantala	21.08.-06.09.2017	13
Feltarkeolog	Mats Aspvik Hansen	21.08.-07.09.2017	14
Feltarkeolog	Astrid Kviseth	21.08.-07.09.2017	14
Feltarkeolog	Ole Aleksander Ulvik	21.08.-06.09.2017	13
Feltarkeolog	Marianne Utne Nilsen	28.08.-01.09.2017	5
Totalt			83

Figur 8: Dronefoto av utgravingsfeltene i Evjengrenda sett mot sør (Da62102_011). Foto: Raymond Sauvage, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2. Problemstillinger

Hovedproblemstillingene knyttet til en undersøkelse av lokalitetene innenfor planområdet konsentrerte seg rundt tre temaer knyttet til bosetning i bronse- og jernalder: boplasstruktur, bosetning og landskapsutvikling, samt bosetning og åkerbruk (Henriksen & Sauvage 2017):

Boplasstruktur i bronse- og jernalder

Felles for alle lokalitetene er at det har fremkommet bosetningsspor av den typen vi vanligvis finner ved maskinell sjakting på områder med sandgrunn, slik som stolpehull, kokegroper og ildsteder. I løpet av de seneste 10-15 årene har NTNU Vitenskapsmuseet foretatt flere større bosetningsundersøkelser i Melhus hvor bosetningsspor fra bronsealder og jernalder har blitt påvist, senest på Gravråksmoen om lag 4 km sør for Melhus sentrum. Så langt viser undersøkelsene at det dreier seg om boplasser med noe ulik karakter; blant annet er det ulikheter både i hustype og størrelse på hus fra førromersk jernalder. Dette kom frem gjennom husene som ble avdekket på Gravråksmoen i 2015, og hus fra samme tidsperiode påvist i løpet av undersøkelsene i forbindelse med E6 Melhus i 2002. En undersøkelse av de påviste bosetningssporene innenfor planområdet vil kunne komplettere det bildet vi sitter med av forhistorisk bosetning i Melhus, og danne et sjeldent grunnlag for sammenligning av ulike bosetningsenheter over lengre tid innenfor ett og samme dalføre.

Bosetning og landskapsutvikling i bronse- og jernalder

Bosetningsmønsteret i Melhus i bronsealder og jernalder kan trolig sees i nær sammenheng med landskapsutviklingen i området. Her kan arkeologi og geologi gjensidig belyse hverandre, ved at det under arkeologiske undersøkelser kan påvises daterbare kontekster som kan tidfeste geologiske prosesser. Store rasgroper og tykke lag med leirmasser forteller om leirskred i Melhus som må ha hatt store konsekvenser for bosetningen i dalføret gjennom historien. Flere rashendelser i Melhus er blitt datert til middelalderen, deriblant Kvasshyllraset. Likevel vet vi lite om alderen på mange av de andre rashendelsene i området. Elva Gaula har også satt sitt preg på området gjennom stadige endringer av løp, og flere av de flatere områdene må ha vært flomutsatt.

Bosetning og åkerbruk i bronse- og jernalder

De påviste bosetningssporene er også egnet til å belyse spørsmål om åkerbruk og forholdet mellom åkerbruk og bosetningsmønster i bronsealder og jernalder. Sentrale kulturhistoriske spørsmål som kan knyttes til lokalitetene er hvorvidt sporene representerer en fast bosetning med åker over lange tidsrom, eller om det kan ha vært en veksling mellom dyrking og annen aktivitet i området. Dette er problemstillinger som er lite belyst i forbindelse med tidligere undersøkelser i området. Forholdet mellom dyrkingslag og anleggsspor er særlig interessant i en slik sammenheng. Dyrkingslag er en samlebetegnelse på lag som vi ofte ikke vet nøyaktig hvordan er avsatt. Et fellestrekk som ofte går igjen er at det er kullholdige mørke lag med sandjord, ofte steinblandet, mellom undergrunnen og moderne pløyselag. Slike lag har ofte vært tolket som spor etter dyrking i forhistorisk og historisk tid. Forholdet mellom åkerbruk og bosetningen i jernalder er sentrale diskusjonstemaer innenfor forskning på nordisk agrarbosetning. Funn av slike tykke dyrkingslag har ofte vært tolket som en indikator på kontinuerlig dyrking av samme åker over lange perioder. Dette forutsetter en viss stabilitet i bosetning og dyrkingssyklus. Som motsats til dette har vi i Midt-Norge undersøkt akkumulerte lag, ofte tolket som dyrkingslag, som gir et annet bilde. Ved gravinger på Torgård (Trondheim), Gimse (Melhus) og Våge (Rauma) har vi undersøkt denne arealbruken, der faser med dyrking avveksles med annen aktivitet som bebyggelse og kokegroper. Dette gjør at dyrkingslag med lange dateringsintervaller ikke nødvendigvis skal tas til inntekt for kontinuerlig dyrking på samme sted over lange tidsrom.

Undersøkelsene av lokalitetene i Evjengrenda ble knyttet til følgende forhold:

- 1) I hvilke periode(r) har lokalitetene vært i bruk?
- 2) Hvordan har bosetningen vært organisert i det tidsrommet lokalitetene var i bruk?
- 3) Hvordan fremstår den romlige organiseringen på de to lokalitetene i forhold til andre undersøkte lokaliteter med bosetningsspor fra jernalderen i Melhus?
- 4) Hvilke mekanismer ligger bak dannelsen av dyrkingslagene? Har lagene blitt dannet som følge av jordbruksaktivitet i området i lengre tid, eller er det andre forhold som ligger bak?
- 5) Kan det påvises aktivitetsflater/horisonter i lagene som kan relateres til bosetning og i så fall hvilket omfang har disse sporene?

2.3. Metode

Den arkeologiske utgravingen av lokaliteten ble gjennomført som en maskinell flateavdekking, der matjorda ble fjernet med maskin og hvor strukturer gravd ned i undergrunnen kom frem (jf. Løken *et al.* 1996). Avdekte anleggsspor (lag, kokegroper, stolpehull og evt. andre nedgravinger) ble målt inn digitalt i plan før et utvalg ble undersøkt ved utgraving i form av snitting. Dette gjøres ved at den ene halvparten av strukturen blir gravd bort og snittflaten dokumenteres.

2.4. Dokumentasjon

Digitale innmålinger ble gjort i Intrasis med CPOS av typen Topcon Tesla målebok og Topcon Hiper II GNSS mottager. Innmålingsdata ble i ettertid behandlet i Intrasis 3.1.2., og ArcMap 10.5 ble benyttet for å produsere kartene i rapporten. Anleggssporene som ble utgravd ble fotografert i plan og profil, for deretter å bli tegnet i profil. De ble dokumentert skriftlig i felt ved bruk av iPad med programvaren Filemaker Pro, som i etterarbeidet ble importert til Intrasis. Profilene ble tegnet på millimeterpapir, og et utvalg av strukturene ble rentegnet av Kristoffer R. Rantala ved hjelp av Adobe Illustrator. Originaltegningene ble arkivert ved NTNU Vitenskapsmuseets kartskap med nr. 11083-11091, 11164 og 11467. Alle bilder er tatt med digitalkamera av typen Olympus TG-860. De prioriterte bildene ble konvertert fra JPG til TIFF og lagt inn NTNU Vitenskapsmuseets fotobase. Filnavnene i basen fikk et Da-nummer i tillegg til løpenummer. For Evjengrenda 1 er nummeret Da62102 og 12 bilder ble arkivert i basen. Evjengrenda 2 har nummeret Da62103 og 59 bilder ble arkivert.

2.5. Formidling

Det ble ikke organisert et formidlingsopplegg i løpet av undersøkelsene i Evjengrenda. Lokalitetenes beliggenhet var ikke godt synlig for andre enn forbipasserende på Grinnivegen, og vi hadde få besøkende i løpet av utgravingen. Vi registrerte til sammen 6 besøkende i løpet av feltarbeidet. Disse var naboer og forbipasserende. Totalt ble det brukt 1 time til formidling i felt.

3. Gjennomføring av utgravingsprosjektet

Utgangspunktet for utgravingsprosjektet var undersøkelsen av automatisk fredete kulturminner i konflikt med den foreslåtte reguleringsplanen for ny E6 gjennom Melhus, parsell Sandbrauta-Evjeøyen. I Evjengrenda ble det gjennomført en undersøkelse av lokalitetene ID180283 og ID217350. De to lokalitetene ble navngitt Evjengrenda 1 (ID217350) og Evjengrenda 2 (ID180283), og vil videre omtales som dette. Undersøkelsene startet på Evjengrenda 2 ettersom denne var blitt sjaktet som en del av registreringsundersøkelsene i 2014, og omfanget av kulturminnene innenfor lokaliteten derfor var kjent. Evjengrenda 1 derimot var ikke sjaktet, og kunne potensielt inneha en stor mengde automatisk fredete kulturminner. Til sammen ble det brukt 32,8 dagsverk på avdekking av de to lokalitetene. Da avdekkingen av Evjengrenda 2 var gjennomført, ble to arkeologer flyttet over til Evjengrenda 1 for å starte avdekkingen der mens resten av staben slutførte undersøkelsene på Evjengrenda 2. Været i utgravningsperioden var stort sett godt.

3.1. Evjengrenda 1

Type kulturminne: Mulig bosetning-aktivitetsområde
Datering: Uviss tid
Fotonummer: Da62102
Askeladden ID: 217350
Avdekt areal: 914 m²
Antall anleggsspor funnet: 34
Anleggsnummer brukt dette felt: 400000-499999
Antall hus: 0

Evjengrenda 1 lå i en vestlig retning om lag 17 m sørvest for driftsbygningen til Oppstuggu (258/2). Lokaliteten målte 88 x 14,5 m og krysset FV 6578 Grinnisvegen. Området ble ikke undersøkt ved maskinell søkesjaking under registreringsundersøkelsene i 2014, men ble ansett å ha et stort potensial for funn av forhistoriske bosetningsspor som stolpehull og kokegroper under dyrkamarka. Bakgrunnen for dette var lokalitetens beliggenhet nær dagens gårdsbosetning, samt registrerte lokaliteter i nærheten (se punkt 1.4).

3.1.1. Undersøkelse

Utgravingen ble gjennomført i tidsrommet 30.08.-07.09.2017 og totalt fem arkeologer var med på undersøkelsen. Før undersøkelsen hadde lokaliteten en størrelse på 1233 m², og det var beregnet å bruke 44 dagsverk. Da utgravingen var ferdig var det blitt avdekket et areal på 914 m² og det var brukt 16,9 dagsverk.

Da flateavdekkingen begynte ble det tydelig at det var vanskelig å skille matjordslaget fra grunnen under. Matjordslaget hadde en tykkelse på 20-25 cm, og lå over et homogent brunt lag som vi tolket som et flomlag. Dette flomlaget bestod av silt og var steinfritt. Det ble heller ikke observert kull. Til sammen hadde disse to lagene en tykkelse på mellom 40-60 cm. Undergrunnen innenfor lokaliteten bestod av en lys brun, steinfri silt. Da lokaliteten lå på begge sider av Grinnisvegen, var det behov for

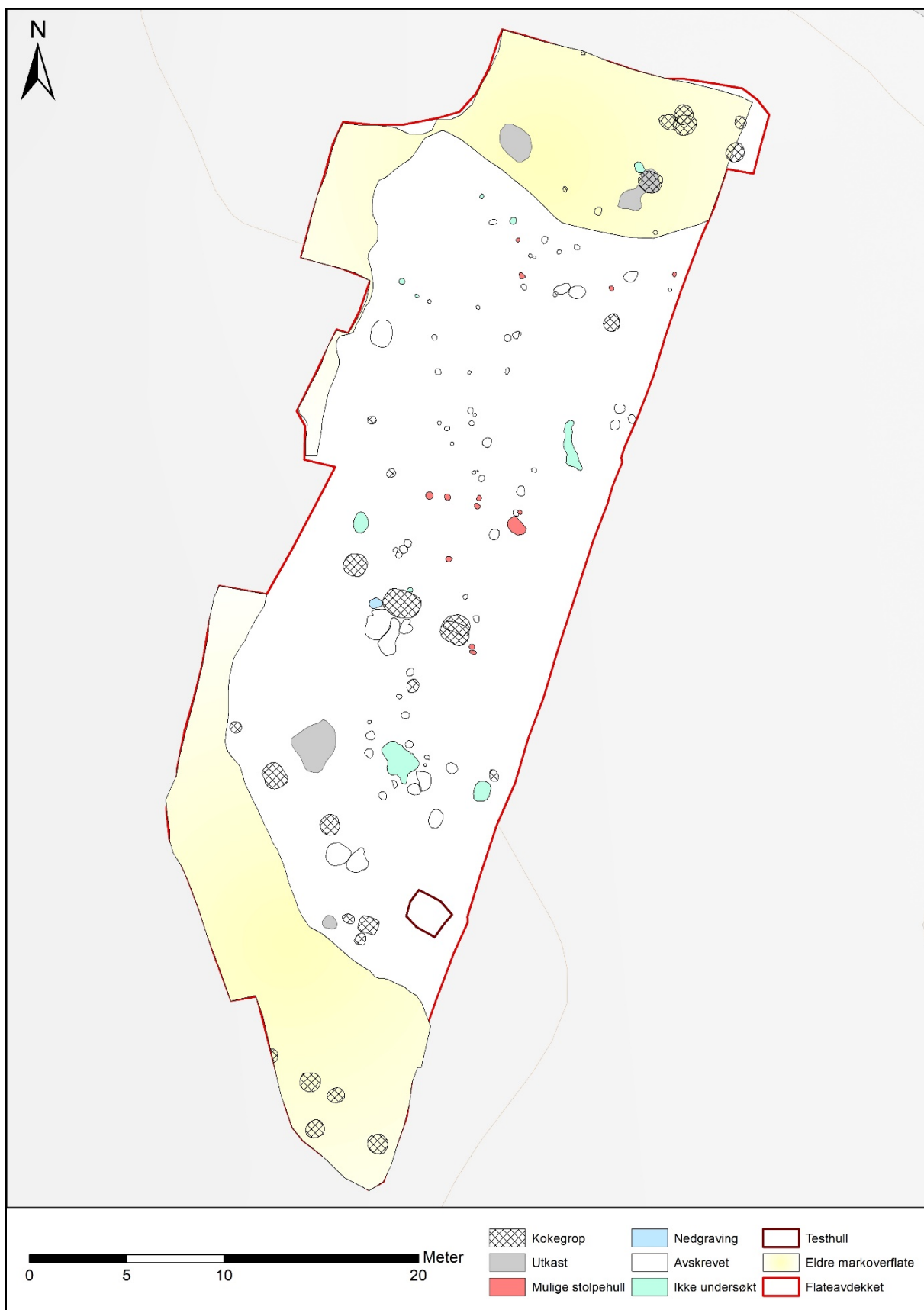
arbeidsvarsling på stedet i form av gjerde samt skilting. Denne arbeidsvarslingen kom sent, og avdekkingen startet derfor 4 m vest for veien i henhold til reglementet. Ettersom det ble påvist få spor etter forhistorisk bosetning innenfor lokaliteten, ble det ikke ansett som nødvendig å avdekke de siste 4 m ut til veien. Det ble heller ikke ansett som nødvendig å undersøke delen av lokaliteten som strakk seg øst for veien, da dette området kun utgjorde 105 m².

Det ble gravd to dype testhull i hver ende av lokaliteten for å se på massene under; ett i feltets ytterkant i vest og ett mellom det avdekte området og veien. Da området har vært flomutsatt i tidligere tider var det nødvendig å undersøke om det lå forhistoriske lag og anleggsspor under flomlagene. Dette ble ikke påvist på Evjengrenda 1.

Til tross for at lokaliteten lå i nærheten av eldre gårdsbebyggelse, var ikke mengden av forhistoriske anleggsspor så høy som forventet på forhånd. I løpet av utgravingen ble det til sammen registrert 34 strukturer, hvorav 18 ble undersøkt. Åtte strukturer ble tolket som mulig arkeologiske, mens ti ble avskrevet. De strukturene som ble ansett som mulige, ble tolket som mulige stolpehull. Da det ikke ble funnet andre klare arkeologiske strukturer på feltet, slik som kokegroper, er det vanskelig å avgjøre hvorvidt de undersøkte kontekstene faktisk var spor etter forhistorisk bosetning eller ikke. Bakgrunnen for tolkningen av sporene som mulig arkeologiske lå i at kontekstene var tydelige i grunnen, fyllmaterialet var ensartet og formen tydelig. På den annen side var alle de undersøkte kontekstene grunne. I flere av de undersøkte strukturene som ble avskrevet var det tydelig at fyllmaterialet var vannavsatt, og strukturene ble derfor tolket som spor etter naturprosesser.

Figur 9: Oversiktskart over alle registrerte funn på Evjengrenda 1. Kart: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 10. Oversiktskart over alle registrerte funn på Evjengrenda 2. Kart: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

3.2. Evjengrenda 2

Type kulturminne: Bosetning-aktivitetsområde
Datering: Jernalder
Museumsnummer: T27946
Fotnummer: Da62103
Askeladden ID: 180283
Avdekt areal: 868 m²
Antall anleggsspor funnet: 125
Anleggsnummer brukt dette felt: 500000-599999
Antall hus: 0

Evjengrenda 2 lå orientert nordøst-sørvest om lag 250 sørvest for Evjengrenda 1. Under Sør-Trøndelag fylkeskommunes registrering i 2014 ble det funnet en tetthet med anleggsspor innenfor søkesjakt 6. Det ble til sammen registrert 11 automatisk fredete kulturminner innenfor lokaliteten. Disse bestod hovedsakelig av kokegroper, men det ble også funnet ett stolpehull og to områder med mulig kulturlag/dyrkingslag. Alle anleggssporene konsentrerte seg til den nordlige halvdelen av sjakt 6. De mulige dyrkingslagene fremsto som gråbrune med enkelte kullfragmenter, og ble anslått til å være opp til ca. 30-40 cm tykke. Lagene ble registrert i deler av sjakten hvor terrenget var lavereliggende enn i sjakten for øvrig. Det ble også registrert kokegroper og områder med skjørbrent stein under lagene. Lokaliteten kan sees i sammenheng med flere mindre lokaliteter påvist langs terrassen (se punkt 1.3). Også på disse lokalitetene ble det i hovedsak påvist kokegroper samt rester av mulige kulturlag/dyrkingslag.

3.2.1. Undersøkelse

Utgravingen ble gjennomført i tidsrommet 21.08.-06.09.2017 og til sammen syv arkeologer var med på undersøkelsen. Før undersøkelsen hadde lokaliteten en størrelse på 1256 m², og det var beregnet å bruke 26 dagsverk. Da utgravingen var ferdig var det blitt avdekket et areal på 868 m² og det var brukt til sammen 65 dagsverk. På grunn av en større dybde på lagene innenfor lokaliteten enn dokumentert under registreringen samt separering av jordmasser, ble avdekkingen mer tidkrevende enn forventet.

Flateavdekkingen startet i den nordre delen av feltet og beveget seg sørover. På grunn av de tykke underliggende jordlagene, ble matjorden fjernet først og separert ut ettersom lokaliteten skulle dyrkes i etterkant av utgravingen. Deretter ble lokaliteten først avdekket ned til undergrunnen langs feltets østre ytterkant, da det var i dette området registreringssjakten hadde gått og forhistoriske anleggsspor ble påvist. I den nordre enden av feltet var det vanskelig å skille matjordslaget fra det underliggende jordlaget. Etter hvert som undersøkelsen flyttet seg sørover ble det også tydelig at den nordvestre delen var preget av moderne forstyrrelser i det øvre laget. Evjengrenda 2 lå i området for den opprinnelige plasseringen til gården Oppstuggu, som i dag ligger om lag 250 m nordøst for utgravingsfeltet. Gården ble flyttet på slutten av 1800-tallet, og det var derfor forventet at det kunne dukke opp forstyrrelser i form av spor etter gårdens opprinnelige plassering. Trolig var det spor etter gården som ble funnet i den nordre delen av feltet. Jordlagene var omrotet, og det ble funnet enkelte nyere tids gjenstander av jern.

Etter avdekking var lokalitetens topografi noe mer variert enn før oppstart. Områdene i nord og sør lå markant lavere i terrenget enn den midtre delen. Dybdene var større enn det som var blitt registrert, hvor det i nord ble funnet anleggsspor på 1,5 m dybde, mens anleggsspor i sør lå på 2 m dybde. I disse lavereliggende områdene var det også bevart flere sjikt med det som under registreringen ble tolket som mulig kulturlag/dyrkingslag, men som her vil bli omtalt som eldre markoverflate. Disse sjiktene bestod hovedsakelig av silt med innslag av sand/grus og leire, samt noe kull og stein. De lå over og mellom bosetningssporene på lokaliteten, som for det meste bestod av kokegroper. Det ble også funnet kontekster som ble tolket som mulige stolpehull, men ingen bygninger ble identifisert gjennom undersøkelsen.

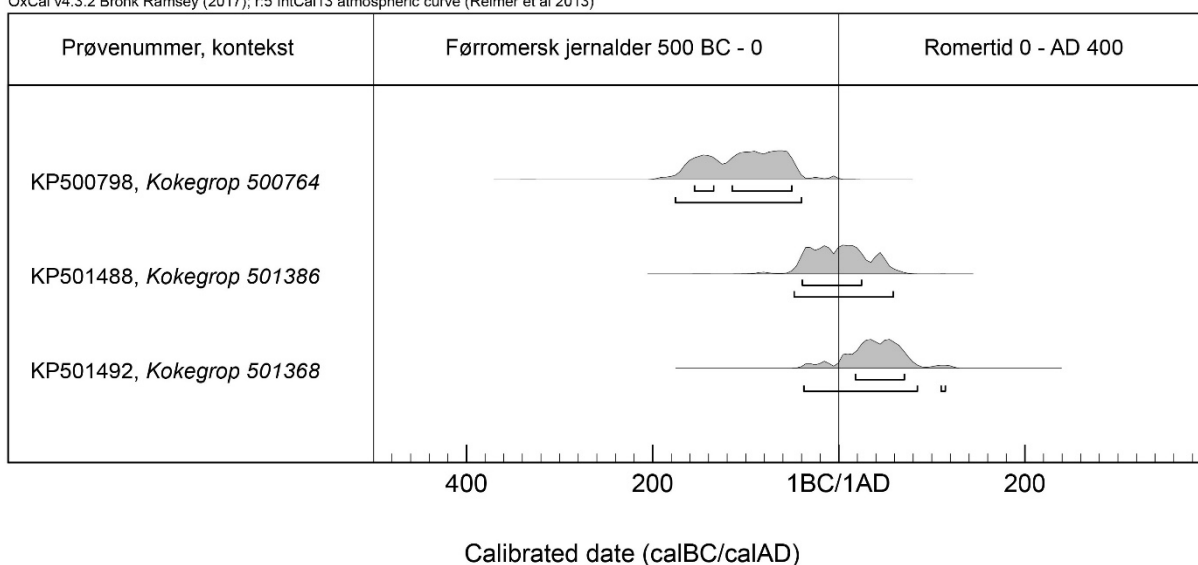
Kokegroper

Det ble til sammen funnet 28 kokegroper innenfor undersøkelsesområdet. Tre av disse kontekstene ble klassifisert som kullflekk ved utgraving, men var trolig bunnrester av kokegroper, og er derfor gjengitt som dette i oversiktskartene.

Kokegropene kunne knyttes til flere aktivitetsfaser da de lå både under og over de ulike fasene med eldre markoverflate. Det ble funnet to områder med utkastlag (501495 og 502239) som trolig stammer fra kokegroper i den sørlige delen av feltet. Slike lag (501773) ble også funnet i den nordre delen, hvor de lå under eldre markoverflate 500002. Lag 501773 bestod av to deler, og lagene lå tett ved hverandre. De ble tolket til å være deler av samme lag, og har derfor fått samme kontekstnummer. Sannsynligvis er disse også utkastlag da det lå flere kokegroper i området. Den østlige delen av laget lå over kokegrop 501836, og kan være forbundet med denne. Den vestlige delen av lag 501773 ble ikke fjernet da denne delen av lokaliteten ikke ble prioritert, og det ikke kan utelukkes at også dette laget lå over eller i forbindelse med en kokegrop. Kokegropene 500977 og 502002 inneholdt begge materiale som tydelig var vannavsatt, og fyllmaterialet hadde klare lagdelinger forbundet med fluviale sedimenter. Slike lagdelinger var også synlig i profilene som ble anlagt i feltkanten for å dokumentere de ulike fasene med eldre markoverflate. Dette viser at kokegropene hadde vært åpne ved tildekking av fluviale lag. Kokegrop 502002 lå også 1 m sørvest for utkastlag 502239, noe som indikerer at disse er forbundet med hverandre.

I profil 501758, som ble anlagt i den dypeste delen sørvest på feltet, var det synlig ytterkant av en kokegrop som lå over et bekkeleie som hadde satt sitt preg på denne delen av lokaliteten. Kokegropa (502461) lå i topp av de fluviale avsetningene fra bekkeleiet, og under eldre markoverflate 500002.

OxCal v4.3.2 Bronk Ramsey (2017); r:5 IntCal13 atmospheric curve (Reimer et al 2013)

Prøvenr.	Kontekst	Lab ID.	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert alder 1 sigma	Kalibrert alder 2 sigma
500798	500764 Kokegrop	TRa-12967	Vedart ikke oppgitt. Datert på bark	2080 ± 25	156 – 51 BC	176 – 41 BC
501488	501386 Kokegrop	TRa-12968	Trekull av or	2000 ± 25	40 BC – AD 25	49 BC – AD 59
501492	501368 Kokegrop	TRa-12969	Trekull av rogn	1960 ± 25	AD 19 – 71	38 BC – AD 115

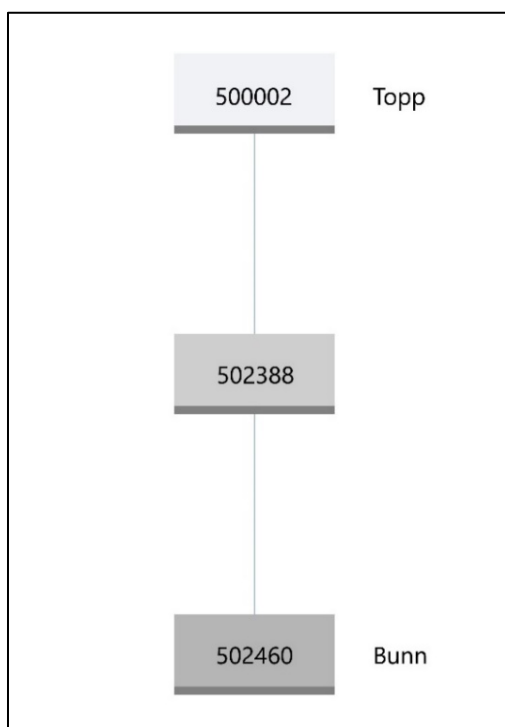
Figur 11: Daterte ¹⁴C-prøver fra kokegroper i Evjengrenda 2.

Figur 12: Kokegropene 500977 og 502002 hvor fyllmaterialet i gropa over kullranden er vannavsatt. Over: Da62103_053 Foto: Mats Aspvik, NTNU Vitenskapsmuseet. Under: Da62103_054 Foto: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 13: Foto av profil 501758 sørvest på feltet (Da62103_045). Kokegropa 502461 er synlig over målestokken. Foto: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

Eldre markoverflate

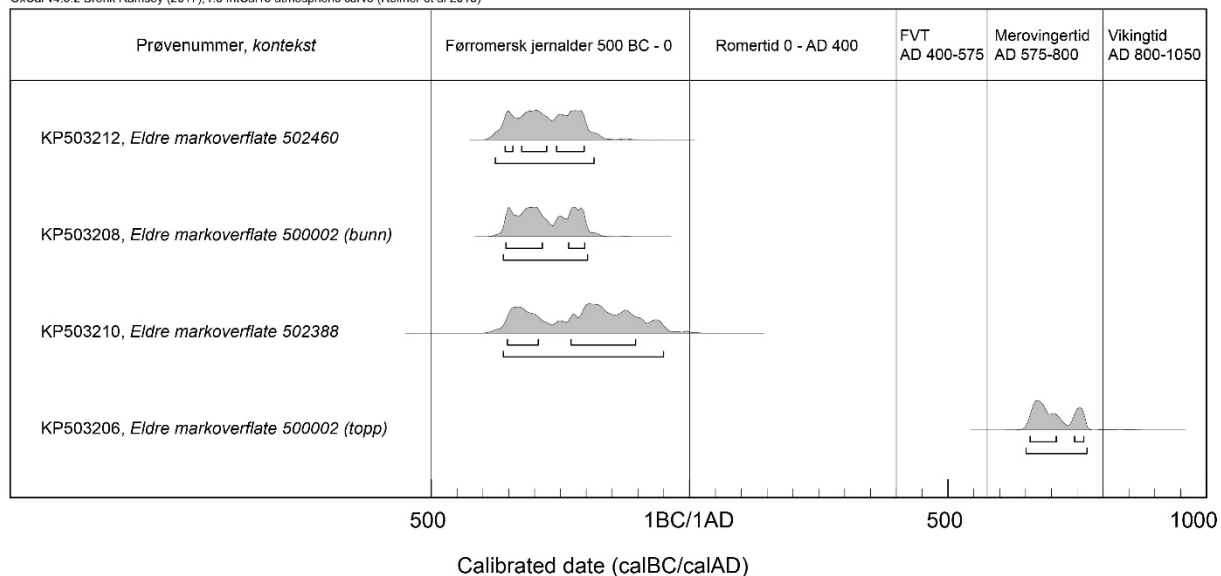
I løpet av utgravingen ble det til sammen identifisert tre horisonter med eldre markoverflate innenfor undersøkelsesområdet. Disse tre horisontene var lag som klart skilte seg fra hverandre i farge og sammensetning. Den nederste (502460) og midtre fasen (502388) lå bevart i de lavereliggende delene av lokaliteten i nord og sør, mens den øverste fasen (500002) dekket hele utgravingsfeltet. I den midtre delen av lokaliteten var matjordslaget tynt, og kun en tynn linse av den øverste fasen av eldre markoverflate var bevart.

Gjennom flateavdekkingen ble ikke lagene tatt hensyn til i særlig stor grad utenom å observere utstrekningen. Lagene var vanskelig å identifisere i plan da de var svært like i fargen, og i tillegg var de svært tynne enkelte steder. De ulike sjiktene med eldre markoverflate ble dokumentert ved å anlegge profiler i lokalitetens ytterkanter tre steder på feltet; to profiler i sør og én i den nordre enden. Dette ble gjort ettersom lagene hadde ulik karakter i forskjellige deler av lokaliteten.

Lagene var tykke i den nordre profilen (502112) og i den sørøstre profilen (502276), hvor det var synlige lag med grå leirholdig silt over og mellom fasene med eldre markoverflate. I den sørvestre profilen (501758) var to av lagene derimot svært tynne og noe uklare. Denne profilen lå i den dypeste delen av feltet, og høydeforskjellen mellom den nederste horisonten med eldre markoverflate og toppen av moderne pløyselag var om lag 2 m. Her var de nederste og midtre lagene kun svært tynne horisonter, mellom 2-3 cm tykke. Disse lagene ble i felt tolket til å være

veksthorisonter i form av gammel overflate. Over disse to lagene var det synlig gjentakende flomlag samt fluviale avsetninger som stammet fra at et bekkeleie har blitt dannet i området mellom siltbanken lokaliteten bestod av og åsen i vest. Over dette bekkeleiet var det igjen arkeologisk aktivitet i form av kokegrop (502461) samt eldre markoverflate 500002.

OxCal v4.3.2 Bronk Ramsey (2017); r:5 IntCal13 atmospheric curve (Reimer et al 2013)

Prøvenr.	Kontekst	Lab ID.	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert alder 1 sigma	Kalibrert alder 2 sigma
503206	500002 Lag	TRa-12970	Trekull av bjørk	1315 ± 35	AD 660-764	AD 652-770
503208	500002 Lag	TRa-12971	Trekull av or	2200 ± 25	356-204 BC	361-198 BC
503210	502388 Lag	TRa-12972	Vedart ikke oppgitt. Datert på bark.	2150 ± 55	353-105 BC	361-51 BC
503212	502460 Lag	TRa-12973	Trekull ¹	2205 ± 35	358-205 BC	377-186 BC

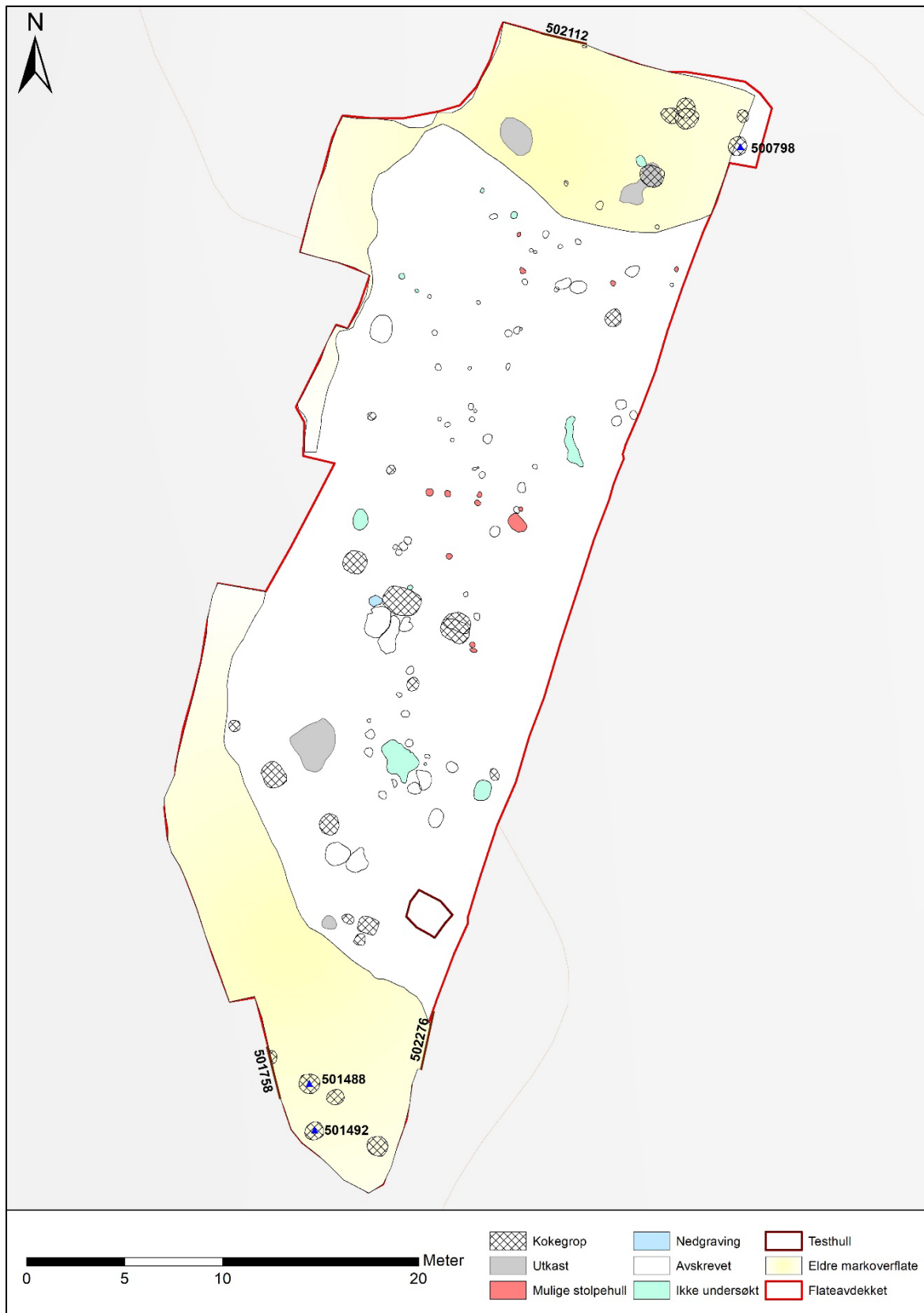
Figur 14: Daterte ¹⁴C-prøver fra eldre markoverflate i Evjengrenda 2. Samtlige prøver er hentet inn fra profil 502276

Øvrige kontekster

I tillegg til kokegroper, ble det funnet en stor andel øvrige kontekster på lokaliteten som ble undersøkt. I de sentrale og høyereliggende områdene var det synlig en mengde sirkulære strukturer som ble antatt å være stolpehull. Til sammen 81 strukturer ble undersøkt, hvorav 67 ble avskrevet. Av de resterende undersøkte strukturene ble 13 tolket som mulige stolpehull, mens én ble tolket som nedgravning. Bakgrunnen for at så mange strukturer ble avskrevet var at majoriteten var svært grunne, og at fyllmaterialet i stor grad bar tydelig preg av å være vannavsatt. I strukturene som ble tolket som mulige stolpehull, var fyllmaterialet ensartet og ikke tydelig vannavsatt. De hadde også en regelmessig form i profil som var med på å sannsynliggjøre tolkningen. Det ble ikke indentifisert spor etter bygninger eller andre åpenbare konstruksjoner.

¹ Prøven har to dateringsresultater. Teksten viser middelveien. Se vedlegg 3 for samtlige resultat fra TRa-12973.

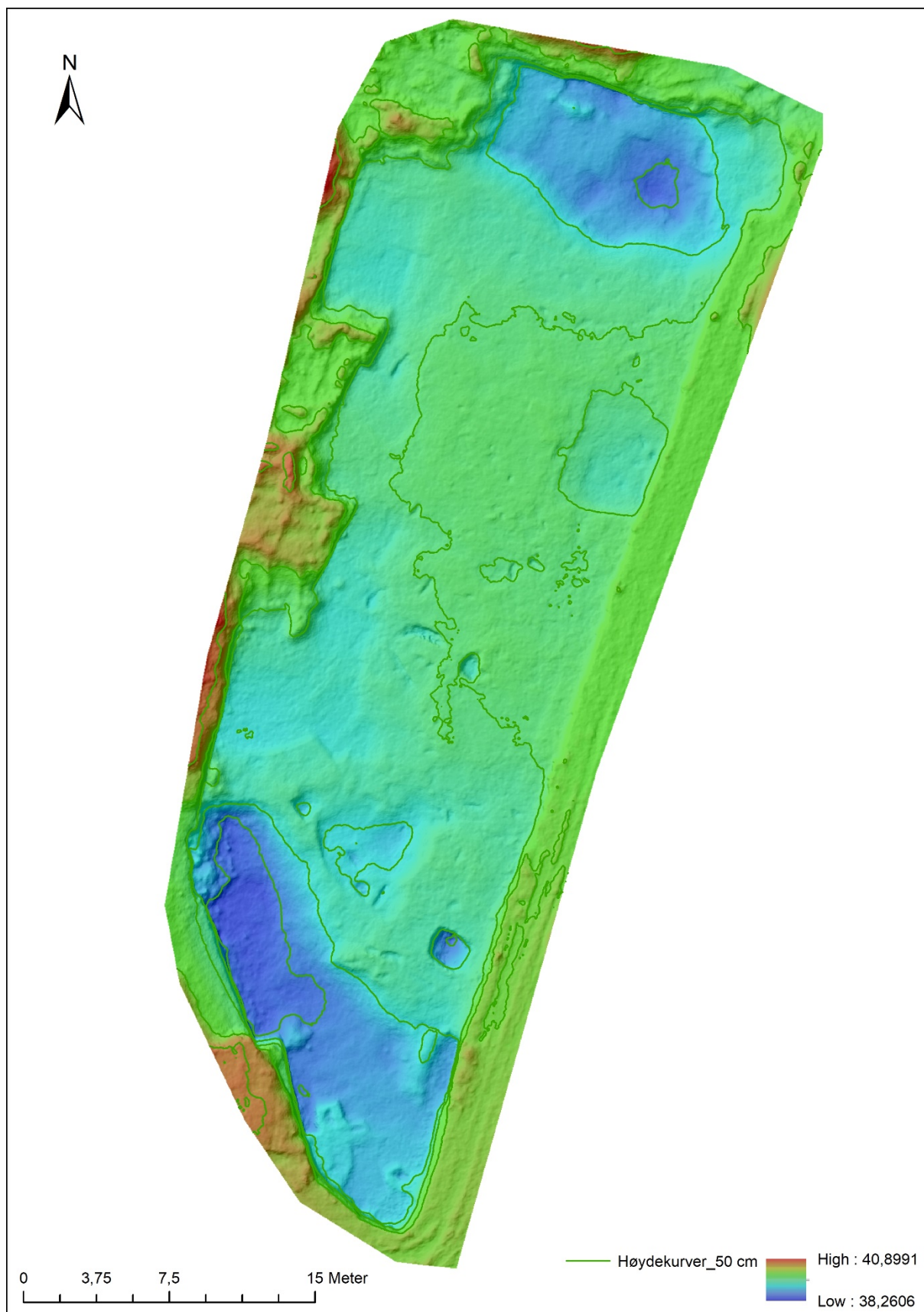
Da undergrunnen på lokaliteten var fin silt, kan disse mulige arkeologiske kontekstene være dannet av fluvial aktivitet innenfor feltet, eller de kan være spor etter busker eller mindre trær som kan ha stått på området. Disse mulige arkeologiske kontekstene må sees i samme lys som sporene på Evjengrenda 1.

Figur 15: Kart over profiler og analyserte ^{14}C -prøver på Evjengrenda 2. Kart: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 16: Foto av profiler med eldre markoverflate. Over: Profil 502112 fra den nordre delen av feltet (Da62103_032). Foto: Astrid Kviseth, NTNU Vitenskapsmuseet. Under: Profil 502276 fra den sørøstre kanten av feltet. (Da62103_055). Foto: Mats Aspvik, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 17: Modell over utgravingsfeltet Evjengrenda 2 som viser lokalitetens topografi. Kart: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

4. Funnmateriale

Det ble gjort svært få gjenstandsfunn under utgravingen. Søk med metalldetektor resulterte kun i funn av nyere tids gjenstander. Noe spredt brent bein ble også funnet i det omrotede jordlaget i den nordre delen av lokaliteten, men dette beinmaterialet ble ikke prioritert da det trolig kan knyttes til nyere tids aktivitet. Videre følger en redegjørelse for naturvitenskaplige prøver og analyser, samt dateringer.

4.1. Dateringer

Det ble totalt samlet inn 44 ^{14}C -prøver fra utgravingen, hvorav åtte fra Evjengrenda 1 og 36 fra Evjengrenda 2. Prøvene ble samlet inn fra mulige stolpehull, kokegroper og eldre markoverflate. Prøvematerialet fra Evjengrenda 1 ble ikke prioritert i etterarbeidet og innsendte ^{14}C -prøver er derfor utelukkende fra Evjengrenda 2. Det kan antas at disse prøvene også er representative for den mulige aktiviteten på Evjengrenda 1. Samtlige prøver ble vasket av Ruth Iren Øien, og syv ble deretter sendt til vedartsanalyse og datering ved Nasjonallaboratoriene for datering ved NTNU. Prøveresultatene er katalogisert under T27946. Se vedlegg 3 for fullstendig liste over prøver og dateringer.

4.2. Naturvitenskaplige prøver og analyser

I løpet av utgravingsprosjektet E6 Melhus Røskift-Skjerdingstad ble det gjennomført et samarbeid med NGU (Norges Geologiske Undersøkelse) for å øke kunnskapen om hvordan de berørte delene av landskapet kan ha sett ut i forhistorisk tid. NGU sammenstilte eksisterende informasjon om geologi og landskapsutvikling langs Gaula med særlig fokus på områdene fra Hofstad til Kvål, og fra Evjengrenda til Hovin (NGU rapport 2018.022).

Av naturvitenskaplige prøver ble det totalt samlet inn 14 makrofossilprøver; fem fra Evjengrenda 1 og ni prøver fra Evjengrenda 2. Det ble også samlet inn 16 jordmikromorfologiske prøver fra eldre markoverflate på Evjengrenda 2.

Av makrofossilprøvene ble kun prøvene fra Evjengrenda 2 sendt til analyse, da Evjengrenda 1 ikke ble prioritert i etterarbeidet. Fire av makrofossilprøvene samlet inn fra eldre markoverflate ble sendt til analyse hos Natur og Kultur i København (NOK), hvor de ble flottert og analysert av Annine Moltsen. Av de jordmikromorfologiske prøvene, ble fire prøver sendt til dr. Richard Macphail ved University College London (UCL) for analyse.

4.2.1. Geologisk analyse

I forbindelse med utgravingsprosjektet var det behov for mer kunnskap om hvordan landskapet i Gauldalen kan ha sett ut i forhistorisk tid. NGU sammenfattet en rapport basert på eksisterende informasjon om geologi og landskapsutvikling i Gauldalen (NGU rapport 2018.022), som var en videreføring av NGU-rapport 2017.002 som ble utarbeidet i forbindelse med de arkeologiske undersøkelsene på Gravråkmoen i 2015. Rapporten inneholder mer detaljerte studier og analyser av geologi og landskapsutvikling langs Gaula med fokus på områdene fra Hofstad til Kvål, og fra Evjengrenda til Hovin. Metodene som ble brukt var feltbefaring, analyse av foto og LiDAR-data, tolkning av geofysiske og geotekniske data samt ^{14}C -datering av organisk materiale.

Evjengrenda ligger på gamle elvesletter på vestsiden og i yttersving av Gaula. Dalsiden vest for grenda er bratt og består av morene samt marine og glasifluviale avsetninger. Evjengrenda er skilt fra

Hovinområdet av en stor glasifluvial randavsetning ved Nordtømme, om lag 1,5 km sør for grenda. Rett sør for denne randavsetningen, ved Bredlia, ligger det en stor gropform øst for Gaula med en størrelse på ca. 300 000 m². Denne gropa tolkes som en skredgrop. Etter at isen trakk seg tilbake etter siste istid, ble marin leire avsatt inntil israndavsetningen. Skredhendelsen forbundet med denne gropa involverte trolig grove masser fra israndavsetningen og finkornige hav- og fjordavsetninger, og rasmassene ble avsatt nede i dalen.

Som en del av utgravingsprosjektet E6 Melhus Røskift-Skjerdingstad, ble det gjennomført utgraving av lokaliteten ID180286 på Sandbrauta. Denne lokaliteten lå rett på nordsiden av israndavsetningen og var dekket av leiren fra rasgropa i Bredlia. Her ble det gjort funn av arkeologiske kontekster oppå leira, hvor eldste datering var BP 2450 ± 30, cal. 754-411 BC (TRa-13637). Nede i dalen, sør for Sandbrauta, ble det på starten av 2000-tallet bygget en traktorvegsbru over Gaua, ei bielv til Gaula. I den forbindelse ble det funnet en ca. 3 m lang tømmerstokk i leira, som ble ¹⁴C-datert til BP 2623 ± 18, cal. 817-791 BC (TRa-10982). Disse dateringene antyder tidsrommet for når raset kan ha gått.

Leirmassene ble observert helt bort til Grinni under registreringsundersøkelsene til Sør-Trøndelag fylkeskommune i 2014. Rett sør for gården er det her en markant høyde, og nord for denne høyden var det ikke leire i grunnen. Dette antyder at Gaula har hatt løpet sitt i dette området i tiden da raset gikk, og at rasmassene fra Grinni og nordover forbi Evjengrenda er blitt vasket bort av elva.

4.2.2. Makrofossilanalyser

Fire makrofossilprøver ble sendt til analyse hos Natur og Kultur (NOK) i København. Prøvene var samlet inn fra eldre markoverflate i profil 502112 på Evjengrenda 2. Hovedfokuset for analysene var om organisk materiale i prøvene kunne si noe om de hvordan de ulike lagene er tildannet. Resultatene er gjengitt etter Moltsen 2018.

Metode

Prøvene ble tørket ved romtemperatur før de ble flottert i sikt med 0,5 mm maskevidde. Prøvene ble deretter helt over i et kaffefilter og tørket ved romtemperatur. Floteringsresten ble deretter gjennomløst etter materiale av kulturhistorisk verdi. Prøven ble også gjennomløst etter jernholdig materiale med en magnet. Prøvens volum ble målt i tørr tilstand. Den ble deretter analysert under stereomikroskop med 40 x forstørrelse. Bestemmelse av frø og annet plantemateriale ble analysert med opptil 100 x forstørrelse. Det ble foretatt en utvidet makrofossilanalyse, hvor ikke kun korn og andre frø ble analysert, men også andre komponenter av kulturhistorisk verdi ble dokumentert. Korn og andre frø ble sortert og artsbestemt ut i fra et bredt spekter av referanselitteratur, samt NOKs samling av referansemateriale.

Analyse

Trekullet i samtlige prøver var litt slitt og avrundet, noe som indikerer at det har ligget eksponert og blitt utsatt for mekanisk slitasje over tid.

I det nederste laget, 502460, var det en stor konsentrasjon av mineralutfellinger. Da flere av disse var hule, indikerer dette at de er dannet rundt røtter, og flere var også større enn det som normalt sees. Med bakgrunn i makrofossiler og andre komponenter tyder det på at det har vært en vekstsoner i lag 502460. Den største konsentrasjonen av trekull var i dette bunnlaget. Hvorvidt dette skyldes avsviing av vegetasjon før oppdyrking, kan ikke avgjøres.

I det overliggende laget, 502388, ble det funnet én kjerne av bygg og ett korn som ikke kunne artsbestemmes. Korn og trekull kan stamme fra dyrking på stedet, da det ville være nærliggende å

tro at åkermarken hadde blitt avsvidd etter dyrkingen. På en annen side ville det da ha vært forkullede frø og strå i prøven, noe det ikke var.

I bunnen av lag 500002 var det rester etter en ny vekstsone i form av mineralutfellinger etter røtter, men i et mindre antall enn i bunnlaget 502460. Vekstsonen antas å ikke ha vært like kraftig i 500002 som i 502460. Andelen trekull i laget var stigende i de nedre deler av 500002, men avtar mot topp. Hvorvidt det øverste laget har vært dyrket, kan ikke avgjøres gjennom makrofossilanalysene.

Prøve ID	Kontekst	Volum, forkullet og slitegrad	Innhold	Korn og andre frø
502553	Profil 502112 Eldre markoverflate 500002 (topp)	1 ml X, r		
502555	Profil 502112 Eldre markoverflate 500002 (bunn)	5 ml X, r	Gulbrune mineralutfellinger etter røtter	
502557	Profil 502112 Eldre markoverflate 502388	1 ml (x), r		1 Bygg 1 Korn sp.
502559	Profil 502112 Eldre markoverflate 502460	7 ml Xx, r	Røddbrune mineralutfellinger etter røtter. Hule. xx Gulbrune mineralutfellinger. x 1 fragment av varmepåvirket flint.	

Figur 18: Tabell over analyserte makrofossilprøver. Innholdet forkullet materiale er angitt med x, hvor xxx = alt i prøven var forkullet og (x) = kun enkelte forkullede biter. R = avrundede. Tabell gjengitt etter Moltsen 2018 (NOK-rapport 35-2018).

4.2.3. Jordmikromorfologiske analyser

Fire jordmikromorfologiske prøver fra profil 502112 ble sendt til analyse hos dr. Richard Macphail ved Institute of Archaeology, University College London (UCL). Samtlige prøver var samlet inn fra eldre markoverflate på Evjengrenda 2, og hovedfokus for analysene var å kunne identifisere hvilke prosesser som har dannet lagene og om mulig hvilken bruk de gjenspeiler. Resultatene er gjengitt etter Macphail 2018.

Metode

Jordmikromorfologiprøvene ble satt inn med en klar polyester harpiks-acetonblanding, før herding og produksjon av tynnprofiler på 75x50 mm. Tynne seksjoner ble deretter polert og analysert ved hjelp av et polarisasjonsmikroskop under planpolarisert lys (PPL), krysset polarisert lys (XPL), skrå innfallende lys (OIL) og ved bruk av fluorescensmikroskopi (blått lys - BL), ved forstørrelser fra x1 til x200/400. Tynnprofilene ble beskrevet og telt i henhold til etablerte metoder, brukt på norske lokaliteter tidligere.

Prøve ID	Kontekst
503215 (topp)	Profil 502112
503216	Profil 502112
503217	Profil 502112
503218 (bunn)	Profil 502112

Figur 19: Tabell over analyserte jordmikromorfologiske prøver.

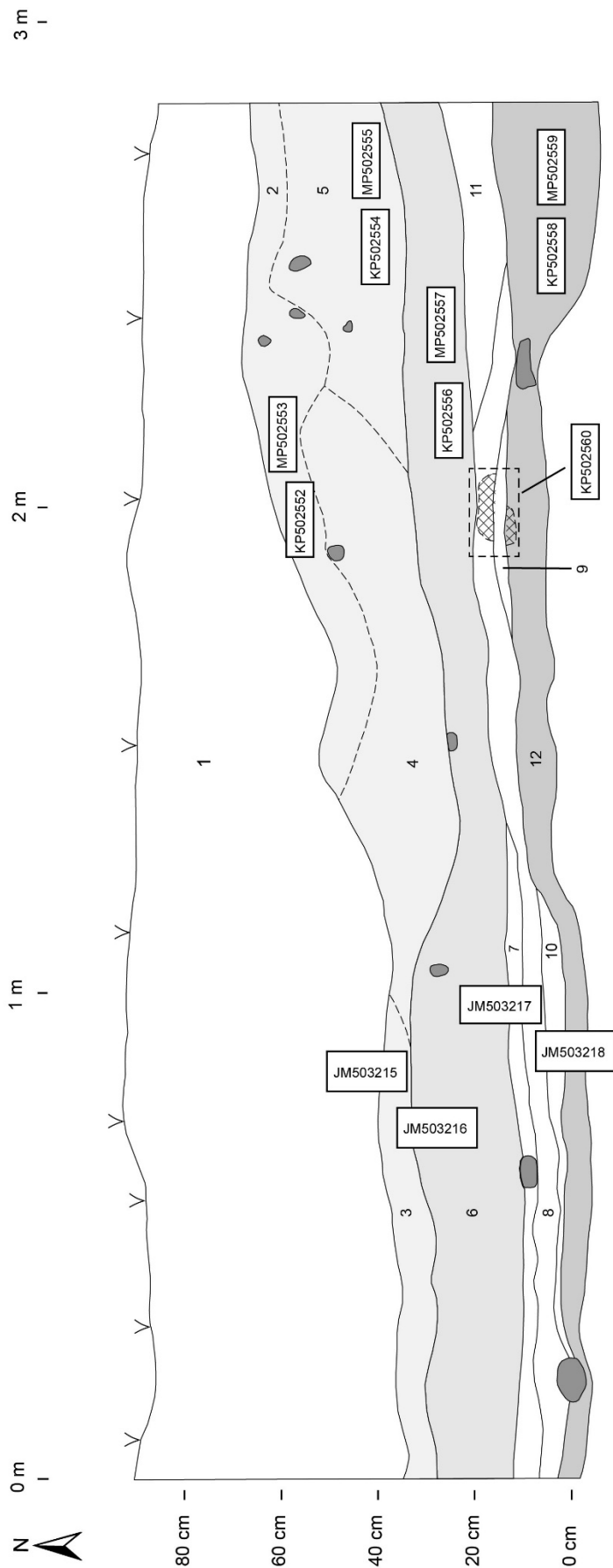
Analyse

Til sammen tolv lag ble identifisert og analysert av prøvene fra profil 502112. Profilen var komplisert ettersom elven har avsatt sand- og leirsedimenter etter hvert som den flyttet seg over sletten. Dette var synlig i flere av lagene i profilen.

Lag 12 (prøve 503218), som utgjør det nederste laget i profilen, inneholdt kullkonsentrasjoner og jernutfellinger som trolig er rester etter organiske jordkomponenter. Dette laget er trolig et jordsediment formet av nedsiget/erodert gjødslet jord fra høyereliggende områder, og er et vannavsatt sediment. Det har hverken teksturelle eller pedologiske trekk som tilsier at det er et *in situ* dyrkingslag. Laget har hatt en kort vegetasjonsfase før neste flomhendelse, lag 10. Hulrom etter røtter i lag 12, inneholder innvasking av leire fra lag 10. Oversvømmelse på grunn av flom har hatt en innvirkning på lag 10 og 8.

Lag 10 (prøve 503218) bestod av grå leire, og var dannet av fluviale avsetninger med lav hastighet. Det inneholdt noe kull, og har hatt en kort vegetasjonsfase før det er blitt dekket av lag 8. Lag 8 (prøve 503218) bestod av grå sand. På lik linje med lag 10, var også lag 8 et flomlag med lav hastighet. Avsetningene består av fin til medium sand. Lag 7 (prøve 503217) var et nedsiget/erodert lag og fluviale avsetninger blandet med trolig pløyd jord som inneholdt noe trekull. Lag 6 (prøve 503216) kan også ha tilkommet som følge av nedsiget/erodert jord samt fluviale avsetninger. Tydelige jernutfellinger ble påvist i dette laget, trolig etter at laget har vært mettet med vann. Laget hadde også innhold av humusholdig pløyejord, og hadde rikholdige teksturelle og pedologiske trekk som viser at noe *in situ* dyrking *kan* ha funnet sted.

Det ser ut til å ha vært bearbeiding av humusjord som inneholdt kull i lag 3 (prøve 503215), selv om den opprinnelige dannelsen av laget har vært via nedsiget/erodert pløyejord. Dette laget er også påvirket av flomvann, gjennombløting og innvasking av fluvial leire som følge av forflytting av sedimenter for å danne lag 1 (prøve 503215). Lag 1 bestod kun av fluviale avsetninger og var leirholdig.

Profil 502112

Prosjekt: E6 Melhus Røskoft-Skjeringstad Lokaltet: Evjengrenda 2
 Gårdsnavn: Evjen Søndre Gnr/bnr: 258/1
 Tegnet av: Astrid Kviseth Rentegnet av: Kristoffer R. Rantala

2017, NTNU Vitenskapsmuseet

1 - Lysegrå leire	7 - Lysegrå leire
2 - Gråbrun silt	8 - Grå sand
3 - Gråbrun silt, noe spettet med leire	9 - Grå leire
4 - Rødbrun til gråbrun silt med kull og brent leire	10 - Grå leire
5 - Rødbrun silt med kull	11 - Grå leireholdig silt
6 - Gråbrun silt med kull og brent leire	12 - Gråbrun silt med kull

- Kompakt kull	Lag 500002	KP - Kullprøve
- Stein	Lag 502388	MP - Makrofossilprøve
	Lag 502460	JM - Jordmikromorfologi

5. Resultat

Den arkeologiske undersøkelsen av lokalitetene i Evjengrenda i forbindelse med utbyggingen av ny E6 gjennom Melhus resulterte i funn av spredte bosetningsspor fra jernalder.

På Evjengrenda 1 ble det i løpet av undersøkelsen gjort funn av til sammen 34 strukturer, hvorav åtte strukturer ble tolket som mulig arkeologiske. Lokaliteten ble på forhånd ansett å ha stort potensiale for funn av forhistoriske bosetningsspor da den lå tett innpå eldre gårdstun i Evjengrenda, men avdekkingen viste ikke til særlig forhistorisk aktivitet.

På Evjengrenda 2 ble det identifisert større aktivitet enn på Evjengrenda 1, og det ble til sammen registrert 125 anleggsspor innenfor lokaliteten. Av disse var det til sammen 28 kokegroper, kokstein i form av utkastlag fra kokegroper og 13 mulige stolpehull, samt flere faser med eldre markoverflate som *kan* indikere at en forhistorisk dyrking har funnet sted i området. Lagene lå imidlertid ikke *in situ*.

Generelt sett ble mange av anleggssporene fra Evjengrenda enten avskrevet eller tolket som usikre. Det var svært vanskelig å avgjøre hvorvidt de undersøkte strukturene var spor etter forhistorisk bosetningsaktivitet eller et resultat av naturprosesser i området. I mange av kontekstene var fyllmaterialet klart vannavsatt, og flere av kontekstene hadde også utstrakt jernutfelling som trolig stammer fra vegetasjon. Undergrunnen innenfor begge lokalitetene var silt, og de ulike strukturene som ble undersøkt kan ha kommet til i forbindelse med oversvømmelser av området. Det kan heller ikke utelukkes at strukturene kan være spor etter vegetasjon innenfor området i form av busker eller mindre trær.

Begge lokalitetene ligger på en elveterasse 40 moh. og om lag 10 m over Gaulavassdraget. Den geologiske rapporten utarbeidet av NGU, viste at Gaula trolig har hatt løpet sitt på terrassen hvor Evjengrenda ligger frem til ca. 2500-2000 ¹⁴C-år BP. Den eldste datering fra Evjengrenda 2 er BP 2205 ± 35, Cal. 377 – 186 BC, noe som viser at elva trolig nylig hadde forlatt området da bosettingen var aktiv, men at elva fortsatt var nær. Området har i jernalder også hatt en annen topografi enn det vi kjenner til i dag. Gjentakende flomhendelser har fylt igjen gamle bekkedaler som er blitt dannet i nedkant av åsryggen etter at elva trakk seg østover, og over tid har området blitt jevnet ut.

De jordmikromorfologiske analysene av de ulike sjiktene med eldre markoverflate fra Evjengrenda 2 viste at lagene generelt sett var avsatt som fluviale avsetninger etter flom, men at de inneholdt spor etter bearbeidet og pløyd jord. Spesielt gjaldt det lag 6 fra prøve 503216, som hadde innhold av humusholdig pløyejord samt rikholdige pedologiske trekk som viste at noe *in situ* dyrking *kan* ha funnet sted. Utover dette var det spor etter pløyd jord i flere av de undersøkte lagene, men at lagene ikke representerte *in situ* dyrkningslag.

I analysen av makrofossilprøvene ble det funnet en høyere forekomst av trekull i lag 502460, samt to tilfeller av korn i lag 502388. Analysen viser også at det er spor etter vekstsoner i både lag 502460 og 502388. Innholdet av makrofossiler antyder at det har vært en permanent tett vekstsone i lag 502460 hvor det muligens har skjedd en avsviing i forbindelse med oppdyrking av arealet, noe som kan forklare tettheten av kull i dette laget. Deretter ser det ut til å ha skjedd en gjengroing av området. Vekstsonen i lag 502388 er ikke like kraftig som i det underliggende laget. Både korn og trekull kan stamme fra en oppdyrking av området. Hvis dette er tilfellet ville det vært spor etter avsviing av åkeren også etter dyrkingen, og det ville da ha vært en større andel forkullede frø fra ugress og strå i prøven. Dette var derimot ikke tilfellet. En annen mulighet er at det forkullede materialet har kommet fra en nærliggende bosetning, i avfall brukt som gjødsel. Hvorvidt det øverste laget, 500002, har vært oppdyrket eller ikke kunne ikke avgjøres gjennom makrofossilanalysen. Både makrofossilanalysen og resultatene av jordmikromorfologien viser at det trolig ikke har vært *in situ* dyrking innenfor lokaliteten, men at dyrkingen har funnet sted i nærområdet.

At lagene er blitt dannet av gjentatte oversvømmelser sees også på dateringene. Resultatene fra ^{14}C -prøvene samlet inn fra Evjengrenda 2 viser aktivitetsfaser i førromersk jernalder og overgangen til romertid. Av til sammen syv ^{14}C -prøver, ble fire datert til førromersk jernalder, to prøver til overgangen førromersk jernalder og romertid, og én prøve ble datert til merovingertid. Prøveresultatene fra de ulike lagene med eldre markoverflate viser stor omroting. Bortsett fra ^{14}C -prøve 503206 fra topp av lag 500002, som er datert til merovingertid og således ligger riktig kronologisk, er de øvrige tre dateringsresultatene i en litt blandet rekkefølge. Spesielt synlig er dette i prøve 503212 og 503208, som har fått tilnærmet lik datering, men som representerer henholdsvis lagene i topp og bunn av den aktuelle profilen. I tillegg viste resultatene at kokegropene som lå under lagene i den sørlige delen av lokaliteten, var yngre enn dateringene av lagene som lå over.

6. Litteratur

Bryn, H. 2014: Arkeologisk rapport. Maskinell søkesjakt i forbindelse med reguleringsplanarbeider E6 Melhus Røskift-Skjerdingstad, parsell Sandbrauta-Evjeøyen. Sør-Trøndelag fylkeskommune.

Henriksen, M. M. & Sauvage, R. 2017: Prosjektplan for arkeologisk utgraving. Reguleringsplan for ny E6 strekningen Røskift-Skjerdingstad, Melhus kommune. NTNU Vitenskapsmuseet.

Løken, T., Pilø, L. og Hemdorff, O. 1996: *Maskinell flateavdekking og utgraving av forhistoriske jordbruksboplasser – en metodisk innføring*. AmS-Varia 26. Arkeologisk museum i Stavanger.

Macphail, R. I. 2018: Evjengrenda 2, Øya and Skjerdingstad E6 sites Melhus municipality, Trøndelag, Norway: soli micromorphology. Report for Norwegian University for technology and Science – NTNU University Museum, July 2018.

Moltsen, A. S. A. 2018: Utvidede makrofossilanalyser fra Evjengrenda 2, E6 Melhus. NOK-rapport nr. 35-2018.

Olsen, M. 1915: *Hedenske kultminder i norske stedsnavne, 1*. Videnskapsselskabet i Kristiania, skrifter (Historisk-filosofisk klasse) No. 4.

Rygh, O. 1901: *Norske Gaardnavne: Oplysninger samlede til Brug ved Matrikelens Revision. Bind 14: Søndre Trondhjems Amt*. Fabritius, Kristiania.

Sandnes, J. og Stemshaug, O. 1997: *Norsk stadnamnleksikon*. Det norske forlaget. Oslo.

7. Vedlegg

Vedlegg 1 Kontekstliste

Vedlegg 2 Fotoliste

Vedlegg 3 ^{14}C -prøver

Vedlegg 4 Funnliste

Vedlegg 5 Makrofossilprøver

Vedlegg 6 Arkiverte tegninger

Vedlegg 7 Kart

7.1. Evjengrenda 1 med strukturnummer

7.2. Evjengrenda 2 med strukturnummer (nord)

7.3. Evjengrenda 2 med strukturnummer (sør)

Vedlegg 8 Rentegninger

8.1. Profil 501758

8.2. Profil 502276

Vedlegg 1: Kontekstliste

Evjengrenda 1

ID	Kontekst	Beskrivelse	Lengde i cm	Bredde i cm	Dybde i cm
400001	Stolpehull Mulig	Oval i plan. Ett lag, bestående av brun silt. Tydelig avgrenset profil.	28	23	10
400012	Avskrevet	Rund i plan, med utydelig avgrensning av profil. Tolkes som dyregang eller rot. Avskrevet.	15	15	4
400021	Stolpehull Mulig	Oval i plan. Bestod av mørkebrun leirholdig silt. Tydelig avgrenset profil.	25	20	12
400031	Stolpehull Mulig	Rund i plan. Bestod av mørkebrun leirholdig silt. Tydelig avgrenset profil.	22	21	10
400042	Stolpehull Mulig	Ujevn i plan. Bestod av mørkebrun leirholdig silt med noe kull. Tydelig, men noe ujevn form i profil. Venstre side er noe forstyrret av dyregang.	45	42	15
400059	Avskrevet	Rund i plan. Flat med tilnærmet skrå sider i profil. Noe grunn. Gråbrun siltblandet leire.	27	27	5
400073	Stolpehull Mulig	Oval i plan. Bestod av mørkebrun leirholdig silt. Tydelig avgrenset profil.	42	36	19
400089	Avskrevet	Rund i plan. Består av brun silt over brun sand. Tydelig avgrensning. Grunn.	19	19	6
400099		Ikke undersøkt.	-	-	-
400109	Stolpehull Mulig	Rund i plan. Tilnærmet spiss profil. Mørkebrun, noe kompakt silt. Litt leirholdig.	30	30	20
400123		Ikke undersøkt.	-	-	-
400148	Avskrevet	Oval i plan. Mørkebrun silt. Noen få mindre steiner. Grunn og flat profil. Avskrevet.	80	40	4
400166		Ikke undersøkt.	-	-	-
400196	Avskrevet	Oval i plan. Bestod av brun silt. Tydelig avgrenset. Grunn.	24	20	6

400206	Avskrevet	Rund i plan. Bestod av brun leirholdig silt. Tydelig avgrenset.	19	17	7
400217	Stolpehull Mulig	Oval i plan. Bestod av brun silt. Relativt tydelig avgrenset profil.	32	26	15
400229	Avskrevet	Rund i plan, nokså tydelig. Ingen synlig fyllmasse. Virker å gå i ett med undergrunnen. Avskrevet.	30	30	2
400246	Stolpehull Mulig	Rund i plan. Avrundet i profil. Brun komprimert silt.	20	20	9
400257	Avskrevet	Oval i plan. Kompakt, mørkebrun silt. Observert noen få biter brent leire, noe kull og beinfragmenter. To langsgående linser av lysere silt ca. midt i profilen. Vannavsatt.	220	140	15
400304		Ikke undersøkt.	-	-	-
400319		Ikke undersøkt.	-	-	-
400331		Ikke undersøkt.	-	-	-
400340		Ikke undersøkt.	-	-	-
400410		Ikke undersøkt.	-	-	-
400434		Ikke undersøkt.	-	-	-
400448		Ikke undersøkt.	-	-	-
400458	Avskrevet	Noe ujevn i plan. Bestod av mørkebrun leirholdig silt. Tydelig avgrenset. Grunn.	34	20	6
400468	Avskrevet	Svakt oval i plan. Bestod av brun silt. Tydelig avgrenset. Grunn.	22	18	7
400478		Ikke undersøkt	-	-	-
400503		Ikke undersøkt	-	-	-
400654		Ikke undersøkt	-	-	-
400672		Ikke undersøkt	-	-	-
400692		Ikke undersøkt	-	-	-
400707		Ikke undersøkt	-	-	-

Evjengrenda 2

ID	Kontekst	Beskrivelse	Lengde i cm	Bredde i cm	Dybde i cm
500002	Eldre markoverflate	Eldre markoverflate fase 3. Den øverste fasen av eldre markoverflate. Laget ble observert over store deler av feltet, med unntak av de høyeste områdene hvor det sannsynligvis var pløyd bort. Opptil 40 cm tykt i den nordre profilkanten.	-	-	40
500084	Avskrevet	Ujevnt oval i plan. Gråbrun sandblandet silt med kullbiter. Spetta med gul silt og litt jernutfelling. Noen biter av brent leire. Avskrevet som rest av eldre markoverflate.	97	70	12
500099	Kokegrop	Rektangulær i plan. Tydelig kullrand under skjørbrent stein.	95	82	22
500112	Kokegrop	Oval i plan. Fylt av eldre markoverflate over skjørbrent stein og kullrand i bunnen.	60	60	13
500140	Stolpehull Mulig	Avlang i plan. Bestod av brun sand med enkelte kullbiter. Dratt ut mot høyre.	34	19	16
500151	Stolpehull Mulig	Oval i plan. Brun sand med enkelte kullbiter. Avrundet profil.	31	25	10
500162	Avskrevet	Avskrevet.	25	25	2
500174	Avskrevet	Rund i plan. Brun, spettet silt med enkelte kullbiter.	23	23	8
500184	Stolpehull Mulig	Oval i plan. Brun silt med kullbiter. Ens fyll. Mulig bunn av stolpehull.	31	25	7
500196	Avskrevet	Lett oval i plan. Bestående av sand og silt. I nordlig del av strukturen finnes en fordypning med et avrundet lag av kull i bunnen. Utydelig nedgravningssgrenser.	70	60	15
500210	Stolpehull Mulig	Oval i plan. Brun og gul silt. Enkelte kullbiter og noe brent leire.	93	70	16
500229	Stolpehull Mulig	Oval i plan. Kutter 500240 i vest. Løs grå leire med kullbiter. Ens fyll. En tynn sandlinse separerer denne og 500240.	24	19	11

500240	Avskrevet	Oval i plan. Kuttet av 500229 i øst. Brun og grå silt, og jernutfelling.	34	26	12
500252	Stolpehull Mulig	Oval i plan. Bestod av mørkebrun silt. Avrundet profil med tydelig avgrensning.	27	23	10
500263	Stolpehull Mulig	Svakt oval i plan. Bestod av brun silt. Tydelig avgrenset og avrundet profil.	17	14	10
500274	Stolpehull Mulig	Rund i plan. Bestod av brun silt. Tydelig avgrenset profil. Noe brent leire i fyllet.	26	25	9
500285	Stolpehull Mulig	Svakt oval i plan. bestod av brun silt. Avrundet bunn. Tydelig avgrenset profil.	22	19	13
500297	Avskrevet	Oval i plan. Bestod av brun silt.	33	25	16
500309	Avskrevet	Oval i plan. Overlapper delvis i plan med 501327. Grunn og usikker. Trolig lag-rest.	24	18	6
500324	Avskrevet	Rund i plan. Bestod av noe spettet mørkebrun silt.	17	15	13
500334	Avskrevet	Oval i plan. bestod av brun silt.	27	24	11
500356	Avskrevet	Noe ujevn og utydelig i plan. Bestod av lysebrun silt. Grunn profil med veldig utydelig avgrensning.	18	13	4
500376	Avskrevet	Oval i plan. Bestod av gråbrun og gul silt, enkelte kullbiter og jernutfelling.	54	46	12
500391	Avskrevet	Oval i plan. Brun, gråbrun og grå silt med enkelte kullbiter og jernutfelling.	53	43	24
500407	Avskrevet	Avskrevet.	26	26	1
500419	Avskrevet	Oval i plan. Bestod av brun silt. Avrundet i profil.	23	19	8
500430	Avskrevet	Rund i plan. Bestod av brun silt. Profil med noe utydelig avgrensning.	13	13	8
500440	Avskrevet	Oval i plan. Bestod av brun silt. Profil med noe utydelig avgrensning.	31	25	10
500452	Avskrevet	Rund i plan. Bestod av mørkebrun silt. Avrundet profil.	16	15	7
500461	Avskrevet	Oval i plan. Mørkebrun silt over lys gråbrun silt. Tydelig vannavsatt fyll.	43	23	20
500474	Avskrevet	Oval i plan. Bestod av lysebrun silt. Profil med noe utydelig avgrensning.	29	25	12

500487	Avskrevet	Utydelig avgrensning i plan og ingen synlig profil.	28	24	-
500498	Avskrevet	Rund i plan. Bestod av mørkebrun silt. Avrundet profil.	17	16	8
500509	Avskrevet	Avskrevet.	20	20	5
500528	Avskrevet	Rund i plan. Lysegrå leirholdig silt over brun silt. Det leirholdige laget ligger i topp og måler 20 cm i diameter og er 3 cm tykt. Vannavsatt.	29	28	9
500540	Avskrevet	Svakt oval i plan. Bestod av lysebrun silt. Utydelig avgrenset i profil.	29	24	12
500555	Kokegrop	Oval i plan. Kullblandet sand over skjørbrønt stein. Brungrå silt i høyre kant. Bunn av kokegrop. Veldig tynn.	82	73	4
500573	Avskrevet	Rund i plan. Bestod av brun silt. Avskrevet. Trolig lag-rest.	10	9	6
500590	Avskrevet	Tilnærmet rund i plan. Brun silt. Svært grunn. Avskrevet.	21	21	4
500601	Stolpehull Mulig	Tilnærmet oval i plan. Brun silt, iblandet fin sand. Litt kullspetting. Noe ujevn profil, er dypere i vest.	29	25	12
500615	Avskrevet	Avskrevet som lag-rest. Lå i en firkantet forsøknings på feltet. Mulig spor etter den gamle gårdens plassering.	-	-	-
500629	Avskrevet	Uklar avgrensning i plan og profil. Trolig rester av overliggende lag. Lå i en firkantet forsøknings på feltet. Mulig spor etter den gamle gårdens plassering.	-	-	-
500645	Avskrevet	Relativt tydelig form i plan, men ikke i profil. Strukturen ble utgjort av en stein i hodestørrelse.	-	-	-
500658	Avskrevet	Rund i plan. Bestod av mørkebrun silt. Grunn.	26	24	6
500669	Avskrevet	Grunn og utydelig. Avskrevet.	15	15	1
500679	Avskrevet	Grunn og utydelig. Avskrevet.	20	20	2
500689	Stolpehull Mulig	Oval i plan. Bestod av mørkebrun silt. Ensartet fyll, trolig ikke vannavsatt. Tydelig avgrenset profil.	25	16	6
500699	Avskrevet	Utydelig avgrensning i plan, med en leiransamling omtrent midt i strukturen.	84	46	2
500718	Avskrevet	Oval i plan, med en oval leireansamling i toppen.	87	63	2

500736	Avskrevet	Oval i plan. Mørk gråbrun silt. Litt lysere silt blandet inn i mindre linser. Få klumper med brent leire.	60	50	10
500753	Avskrevet	Oval i plan. Gråbrun fin sand med kullbiter, spetta med jernutfelling. Fyll tydelig vannavsatt. Svært løs undergrunn.	37	31	22
500764	Kokegrop	Oval i plan. Brun kullblandet silt, spetta med gul silt. Kullrand i bunnen.	104	94	12
500783	Kokegrop	Ujevn både plan og i profil. Sort kullholdig silt og enkelte varmpåvirkede steiner. Grunn. Restene av en kokegrop. Lå oppå eldre markoverflate 500002.	50	50	4
500802	Kokegrop	Oval i plan. Lysebrun kullspettet silt over skjørbrent stein og med kullrand i bunnen. Avrundet profil, men kuttet av 501424 i nord. 501424 er grunnere enn 500802.	145	110	45
500819	Avskrevet	Avskrevet.	29	29	4
500830	Avskrevet	Brent leire i toppen. Grunn. Ser ut som dyreganger. Avskrevet.	22	22	-
500840	Avskrevet	Avskrevet som flekk.	20	20	3
500850	Stolpehull Mulig	Rund i plan. Brun sand med kullbiter. Ens fyll, men litt grovere sand nedover.	27	27	21
500861	Stolpehull Mulig	Rund i plan, men preget av dyreganger. Gråbrun silt, spettet med noen biter kull og brent leire. Har en spiss ned i undergrunnen. Er mer flat mot overflaten.	25	25	20
500872		Ikke undersøkt.	-	-	-
500922	Avskrevet	Oval i plan. Bestod av brun silt. Grunn. Avskrevet	18	15	5
500932		Ikke undersøkt.	-	-	-
500942	Avskrevet	Rund i plan. Mørkebrun silt over lysere brun silt. Vannavsatt fyll.	23	20	7
500954	Kokegrop	Oval i plan, noe ujevn. Bestod av kull, iblandet brun silt. Noen varmpåvirkede stein i strukturen. Svært grunn. Bunn av kokegrop.	55	40	3
500966	Avskrevet	Svakt oval i plan. Bestod av brun silt.	52	47	9
500977	Kokegrop	Oval i plan. Bestod av mørkebrun siltholdig leire spettet med kullbiter. Vannavsatt fyll. Enkelte biter brent leire. Lag med skjørbrent stein over tydelig kullrand.	225	120	35

501018	Avskrevet	Tilnærmet rund. Brun silt. Litt sandblandet.	20	20	10
501039	Avskrevet	Avrundet mot sør. Ubestemmelig mot nord da den ligger inn mot 501072. Sandblandet silt. Noe kull og brent leire. Ujevn. Trolig natur/røtter.	150	75	12
501072	Avskrevet	Utstrekningen er vanskelige å definere. Ligger inntil 501039. Sandblandet silt. Spettet med brent leire/sand og kull. Ujevn. Trolig natur/røtter.	130	100	16
501108	Avskrevet	Rund i plan. Bestod av brun silt.	42	41	7
501119	Avskrevet	Avskrevet.	90	70	7
501134	Avskrevet	Rund i plan. Bestod av lysebrun silt. Noe kull i strukturen.	18	16	5
501142	Avskrevet	Ujevn i plan. Bestod av brun silt. Grunn. Avskrevet.	14	12	3
501153	Avskrevet	Rund i plan. Grunn. Avskrevet	16	15	3
501163	Avskrevet	Ujevnt oval i plan og profil. Bestod av mørkebrun silt. Noe kull og brent leire i strukturen. Avskrevet	42	38	6
501178	Avskrevet	Ujevn i plan. Brun silt iblandet kull med noe brent leire, over et torvaktig lag iblandet kull. Det torvaktige laget utgjør bunnen i nesten hele profilen.	44	40	5
501192		Ikke undersøkt.	-	-	-
501246	Avskrevet	Halvmåneformet i plan. Det ble gravd flere snitt for å undersøke evt. enkeltstrukturer. Avskrevet som lag-rest.	95	60	10
501271	Avskrevet	Avskrevet som lag-rest.	60	60	5
501288	Avskrevet	Gunn. Avskrevet.	10	10	2
501299	Avskrevet	Uklar avgrensning i plan. Ingen profil å spore. Avskrevet.	50	39	4
501327	Avskrevet	Strukturen overlapper dels med 500309 i plan. Bestod av gråbrun silt. Grunn. Avskrevet.	12	11	4
501336	Avskrevet	Rund i plan. Brun silt med kullbiter langs kantene. Leirelinse, sikkert fra flom, kutter gjennom ca. tre cm ned fra toppen. Linsen går ut i undergrunnen.	23	23	10

501349	Kokegrop	Oval i plan. Grå leireblandet silt, skjørbrent stein, kull og halvbrent trevirke. To kullhorisonter. Nederste og eldste fase er mindre enn den øvre. I fase to er kokegropen blitt utvidet.	104	90	23
501368	Kokegrop	Oval i plan. Kull, skjørbrent stein, grå siltblandet sand. Kompakt linse av kull nederst. Kokegropbunn.	94	80	8
501386	Kokegrop	Rund i plan. Kull og skjørbrent stein. Omrotet lag av grå sand og leireblandet silt i toppen. Kokegropbunn.	100	100	13
501405	Kokegrop	Noe ujevn i plan. Kull og skjørbrent stein. Tynn linse av kompakt kull i bunn.	80	70	5
501424	Kokegrop	Oval i plan. Avrundet i bunn. Bestod av mørk, brungrå kullspettet silt. Deretter skjørbrent stein over kompakt kullinse. Kokegropen ligger over og kutter 500802 i sør.	145	90	33
501471	Kokegrop	Oval i plan. Fylt med lys brun kullspettet silt. Inneholdt noe skjørbrent stein. Kompakt kullinse sentralt i bunnen.	55	55	17
501495	Utkastlag	Ujevn steinhaug uten kull. Bestod av eldre markoverflate og skjørbrent stein. Utkastet kokstein fra nærliggende kokegrop. Kan stamme fra struktur 501471 som inneholdt lite kokstein og som ligger nærmest.	77	65	12
501510	Kokegrop	Oval i plan. Svartbrent kullholdig fet/organisk sandblandet silt og skjørbrent stein. Noe ujevn bunn i profil. Kokegropbunn.	105	85	9
501528	Avskrevet	Oval i plan, men noe uklar. Gråbrun leirblandet silt med enkelte kullbiter. Noe torv er blandet med kull langs bunnen. Hele er spetta med jernutfelling. Vannavsatt.	130	78	15
501549	Avskrevet	Stor og ujevn struktur, fylt av leire og stein, hvorav steinene ikke var varmepåvirket. Strukturen tolkes til å være en naturlig grop.	120	120	30
501576	Avskrevet	Avskrevet.	30	22	3
501587		Ikke undersøkt.	-	-	-
501597		Ikke undersøkt.	-	-	-
501608	Kullfleck	Rund i plan. Tynn kullinse. Én varmepåvirket stein og en bit brent leire ble funnet. Trolig kokegropbunn.	34	34	2

501622	Kokegrop	Rund i plan. Bestod av gråbrun kullblandet silt med skjørbrent stein over kullinse. Det ble observert brent leire i fyllmaterialet.	113	113	10
501638		Ikke undersøkt			
501658	Avskrevet	Noe ujevn i plan. Bestod av brun silt. Noe kull i strukturen.	40	37	12
501672	Avskrevet	Lett oval i plan. Kutter/kuttes av 501911 i nordøst. Bestod av brun silt.	40	34	8
501689	Kokegrop	Oval i plan. Kull og skjørbrent stein synlig i overflaten. Kullblandet silt, skjørbrent stein og brent leire ligger i fyllmassen. Antydning til kullinse i bunnen.	60	43	13
501703	Avskrevet	Oval i plan med biter av kull og brent leire. Kun noen cm dypt. Trolig rest av eldre markoverflate.	138	153	3
501724		Ikke undersøkt.	-	-	-
501737	Avskrevet	Ujevn i plan. Kun et lag med eldre markoverflate.	23	37	2
501748		Ikke undersøkt.	-	-	-
501760	Kokegrop	Rund i plan. Endel skjørbrent stein i toppen og en tydelig kullrand i bunnen. Avrundet bunn. Lå over eldre markoverflate 500002.	60	60	15
501773	Utkastlag	To mindre områder med utkastlag som lå i den lavere liggende delen av feltet i nord. Disse lå oppå/i eldre dyrkingslag 500002. Lagene inneholdt ikke kull og ble fjernet med maskin. Det østligste laget kan også være utkast fra kokegrop 501836 som lå under. Det vestlige laget lå ikke i nærheten av synlig kokegrop.	250	150	10
501800		Ikke undersøkt.	-	-	-
501815	Kokegrop	Kuttes av 502076 i nord og form i plan er dermed ikke tydelig. Bestod av brun kullblandet silt over skjørbrent stein. Kompakt kullinse i bunnen.	120	102	11
501836	Kokegrop	Oval i plan. Bestod av leirholdig silt, mye kull og store mengder skjørbrent stein. Tynn kullinse i bunnen. Kokegropbunn.	117	100	5
501851	Avskrevet	Rund i plan. Noe kull i overflaten. Bestod av gråbrun kullblandet silt.	44	44	12

501863	Kullflekk	Ujevn i plan. Bestod hovedsakelig av kull, ingen skjørbrent stein. Noen små biter brent leire. Trolig kokegropbunn.	27	22	4
501874	Nedgravning	Oval i plan. Bestod av brun kullspettet silt. Én skjørbrent stein i toppen. Avrundet profil. Lå tett inntil/krysser kokegrop 500977.	70	55	18
501911	Avskrevet	Overlappet delvis med 501672 og 501658 i plan. Bestod av brun silt.	42	39	11
501969	Kokegrop	Oval i plan. Noe utydelig avgrensing. Brun silt over kullinse og noen få skjørbrente steiner. Profil med noe utydelig avgrensning. Kokegropbunn.	68	55	8
501983		Ikke undersøkt.	-	-	-
502002	Kokegrop	Noe utflytende og ujevn i plan. Enkelte skjørbrente steiner synlige i overflaten. Brun silt over et tynt lag grå leire. Vannavsatt fyllmateriale. Tydelig kullrand med skjørbrente steiner i bunnen. Noe brent bein synlig over steinene, for myke til å ta ut. Avrundet bunn. Dyp grop med bratte sider. Kokegrop er trolig tømt etter bruk. Utkastingslag i sør, 502239.	130	117	39
502019	Kokegrop	Rund i plan. Bestod hovedsakelig av kull og skjørbrent stein.	49	48	16
502076	Kokegrop	Oval i plan. Lå over og kuttet 501815 i sør. Bestod av brun kullblandet silt over kompakt kullinse. Spredte skjørbrente steiner.	107	98	9
502239	Utkastlag	Trolig utkastlag fra kokegrop 502002 som ligger rett sørvest for laget. Utkastlaget bestod kun av skjørbrent stein og lignet utkastlag 501495. Laget ble kun delvis undersøkt i etterkant av snitting av 502239 og ikke prioritert videre.	273	230	-
502388	Eldre markoverflate	Eldre markoverflate fase 2. Midtre sjikt med eldre markoverflate. Lå bevart i de dypere områdene i nord og sør av lokaliteten. Bestod av leirblandet sand med noe spredt kull. Tykkest i nord. I profilen 501758 ligger laget under fluviale elvemasser og sees kun som en tynn linse.	-	-	20

502460	Eldre markoverflate	Eldre markoverflate fase 1. Nederste sjikt med eldre markoverflate. Bevart i de lavere liggende delene av lokaliteten i nord og sør. Bestod av leirblandet sand med noe kull. Lå under fluviale elvemasser i profil 501758 og fremstod her som kun en tynn linse. Laget var tykkest i den nordre profilen 502112. Her var laget opp mot 20 cm tykt.	-	-	20
502461	Kokegrop	Kokegrop i profil 501758. Ikke synlig i plan ved avdekking, men kom frem ved opprensing av profilen. Anlagt i topp av de fluviale avsetningen i den sørvestre delen av feltet, mellom eldre markoverflate 500002 og 502388.	50	50	15
502462	Kullfleck	Kullholdig struktur i synlig i profil 502112. Mulig ytterkant av kokegrop. Ligger under eldre markoverflate 502388 og over 502460. Strukturen ligger på hver side av et flomlag.	12	12	6

Vedlegg 2: Fotoliste

Feltfoto Da62102

Filnavn	Beskrivelse	Retning	Dato	Fotograf
Da62102_001	Oversiktsbilde Evjengrenda 1 før utgraving.	Vest	21.08.2017	Hanne Bryn
Da62102_002	Profilbilde 400109.	Øst	07.09.2017	Mats Aspvik
Da62102_003	Profilbilde 400246.	Sør	07.09.2017	Mats Aspvik
Da62102_004	Profilbilde 400001.	Sørvest	06.09.2017	Astrid Kviseth
Da62102_005	Profilbilde 400042.	Nordvest	06.09.2017	Astrid Kviseth
Da62102_006	Profilbilde 400257.	Øst	06.09.2017	Mats Aspvik
Da62102_007	Profilbilde 400206.	Nord	07.09.2017	Astrid Kviseth
Da62102_008	Profilbilde 400468.	Nordvest	07.09.2017	Astrid Kviseth
Da62102_009	Oversiktsfoto Evjengrenda 1 etter flateavdekking.		21.09.2017	Raymond Sauvage
Da62102_010	Landskapsfoto av Evjengrenda. Evjengrenda 1 i forgrunnen.	Sørvest	21.09.2017	Raymond Sauvage
Da62102_011	Landskapsfoto av Evjengrenda. Evjengrenda 1 i forgrunnen.	Sørvest	21.09.2017	Raymond Sauvage
Da62102_012	Landskapsfoto av Evjengrenda. Evjengrenda 1 i forgrunnen.	Sør	21.09.2017	Raymond Sauvage

Feltfoto Da62103

Filnavn	Beskrivelse	Retning	Dato	Fotograf
Da62103_001	Oversiktsbilde. Avtorving Evjengrenda 2.	Sør	21.08.2017	Hanne Bryn
Da62103_002	Testhull. Uviss undergrunn.	Vest	21.08.2017	Hanne Bryn
Da62103_003	Profilbilde 500764.	Vest	23.08.2017	Kristoffer R. Rantala
Da62103_004	Planbilde 500555.	Vest	23.08.2017	Kristoffer R. Rantala
Da62103_005	Profilbilde 500555.	Vest	23.08.2017	Kristoffer R. Rantala
Da62103_006	Profilbilde 500753.	Øst	23.08.2017	Kristoffer R. Rantala
Da62103_007	Profilbilde 500861.	Sør	23.08.2017	Mats Aspvik
Da62103_008	Profilbilde 500391.	Vest	23.08.2017	Kristoffer R. Rantala

Da62103_009	Profilbilde 500229 og 500240.	Sør	24.08.2017	Kristoffer R. Rantala
Da62103_010	Profilbilde 500196.	Øst	24.08.2017	Mats Aspvik
Da62103_011	Profilbilde 500285.	Sørøst	24.08.2017	Astrid Kviseth
Da62103_012	Profilbilde 500210.	Nordøst	24.08.2017	Kristoffer R. Rantala
Da62103_013	Planbilde 500802 i Sør. 501424 i nord.	Sør	24.08.2017	Mats Aspvik
Da62103_014	Profilbilde 500850.	Øst	24.08.2017	Kristoffer R. Rantala
Da62103_015	Profilbilde 501336.	Sør	24.08.2017	Kristoffer R. Rantala
Da62103_016	Profilbilde 500184.	Nord	24.08.2017	Kristoffer R. Rantala
Da62103_017	Planbilde 501349.	Sørøst	25.08.2017	Kristoffer R. Rantala
Da62103_018	Profilbilde 501349.	Sør	25.08.2017	Kristoffer R. Rantala
Da62103_019	Arbeidsbilde. Snitting av kokegrop i den sørlige enden av feltet.	Sør	25.08.2017	Hanne Bryn
Da62103_020	Profilbilde 501758. Portrett av kokegrop i profilen.	Vest	25.08.2017	Hanne Bryn
Da62103_021	Planbilde 501405.	Sør	25.08.2017	Kristoffer R. Rantala
Da62103_022	Profilbilde 501405.	Sør	28.08.2017	Kristoffer R. Rantala
Da62103_023	Planbilde 501386.	Øst	28.08.2017	Kristoffer R. Rantala
Da62103_024	Profilbilde 501386.	Øst	28.08.2017	Kristoffer R. Rantala
Da62103_025	Profilbilde 501368.	Nord	28.08.2017	Kristoffer R. Rantala
Da62103_026	Profilbilde 500140.	Nord	28.08.2017	Kristoffer R. Rantala
Da62103_027	Arbeidsbilde. Marianne graver.	Sørvest	29.08.2017	Kristoffer R. Rantala
Da62103_028	Planbilde 501495. Utkastlag fra nærliggende kokegroper.	Nord	29.08.2017	Marianne Utne Nilsen
Da62103_029	Profilbilde 501495.	Nord	29.08.2017	Marianne Utne Nilsen
Da62103_030	Profilbilde 501874. Deler av 500977 ses til venstre.	Sør	30.08.2017	Mats Aspvik
Da62103_031	Planbilde 501815 og 502076.	Øst	31.08.2017	Astrid Kviseth
Da62103_032	Profilbilde 502112. Profil i nordlige ende av felt.	Nord	01.09.2017	Astrid Kviseth
Da62103_033	Mikromorfprøver i profil 501758.	Vest	01.09.2017	Kristoffer R. Rantala

Da62103_034	Mikromorfprøver i profil 502112, med prøvenummer.	Nord	11.09.2017	Hanne Bryn
Da62103_035	Mikromorfprøver i profil 501758, med prøvenummer.	Vest	12.09.2017	Hanne Bryn
Da62103_036	Mikromorfprøver i profil 502276, med prøvenummer.	Øst	12.09.2017	Hanne Bryn
Da62103_037	Profilbilde 500274.	Sørøst	24.08.2017	Astrid Kviseth
Da62103_03	Profilbilde 500263.	Sør	24.08.2017	Astrid Kviseth
Da62103_039.	Profilbilde 500802 (høyre) og 501424 (venstre).	Øst	25.08.2017	Mats Aspvik
Da62103_040	Profilbilde 500942.	Øst	28.08.2017	Astrid Kviseth
Da62103_041	Profilbilde 500099.	Sørøst	28.08.2017	Marianne Utne Nilsen
Da62103_042	Profilbilde 501471.	Sørøst	28.08.2017	Marianne Utne Nilsen
Da62103_043	Profilbilde 500112.	Nordvest	29.08.2017	Marianne Utne Nilsen
Da62103_044	Profilbilde 501510.	Sørvest	29.08.2017	Mats Aspvik
Da62103_045	Profil 501758. Hele veggen.	Vest	29.08.2017	Kristoffer R. Rantala
Da62103_046	Profil 501758. Panorama.	Vest	29.08.2017	Kristoffer R. Rantala
Da62103_047	Profilbilde 501622.	Øst	29.08.2017	Marianne Utne Nilsen
Da62103_048	Profil 501758. Detaljfoto av bunnen.	Vest	31.08.2017	Kristoffer R. Rantala
Da62103_049	Profilbilde 501836.	Nordvest	31.08.2017	Marianne Utne Nilsen
Da62103_050	Profilbilde 502076 (venstre) og 501815 (høyre).	Øst	31.08.2017	Astrid Kviseth
Da62103_051	Profilbilde 501851.	Sør	31.08.2017	Marianne Utne Nilsen
Da62103_052	Profilbilde 501863.	Sørvest	31.08.2017	Marianne Utne Nilsen
Da62103_053	Profilbilde 500977.	Sør	01.09.2017	Mats Aspvik
Da62103_054	Profilbilde 502002.	Sør	04.09.2017	Hanne Bryn
Da62103_055	Profilbilde 502276.	Øst	04.09.2017	Mats Aspvik
Da62103_056	Bilde av profil 502276. Nærbildesekvens med målestokk. Panorama.	Øst	04.09.2017	Mats Aspvik
Da62103_057	Planbilde 502019.	Sør	05.09.2017	Astrid Kviseth
Da62103_058	Profilbilde 502019.	Sør	05.09.2017	Astrid Kviseth
Da62103_059	Oversiktsfoto Evjengrenda 2 etter flateavdekking.		21.09.2017	Raymond Sauvage

Vedlegg 3: ¹⁴C-prøver

Evjengrenda 1

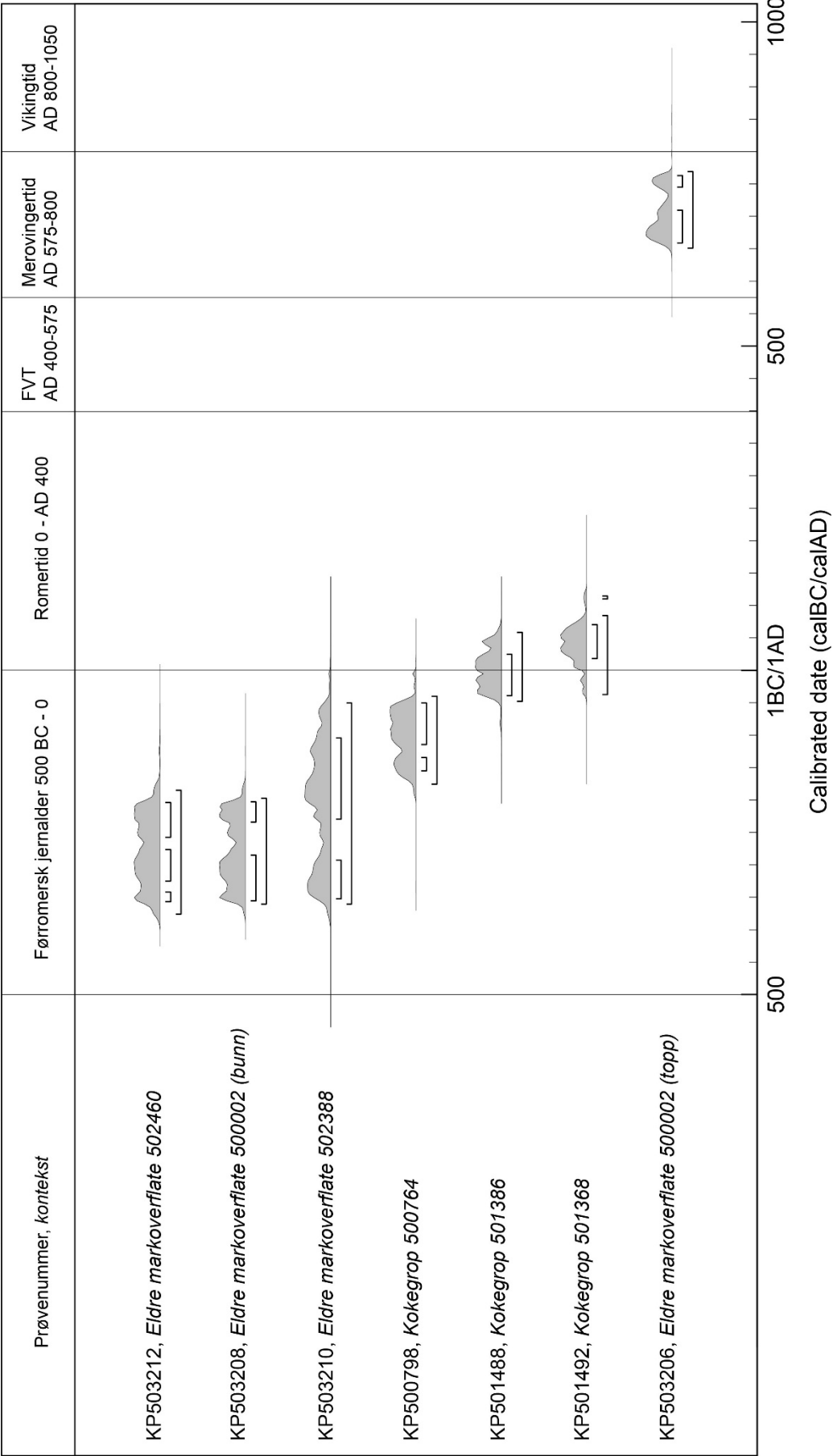
Prøve ID	Kontekst	Lab ID.	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert 1 sigma	Kalibrert 2 sigma
400795	400001 Mulig stolpehull	Ubenyttet				
400797	400021 Mulig stolpehull	Ubenyttet				
400798	400042 Mulig stolpehull	Ubenyttet				
400800	400031 Mulig stolpehull	Ubenyttet				
400801	400073 Mulig stolpehull	Ubenyttet				
400804	400109 Stolpehull	Ubenyttet				
400805	400217 Mulig stolpehull	Ubenyttet				
400807	400246 Mulig stolpehull	Ubenyttet				

Evjengrenda 2

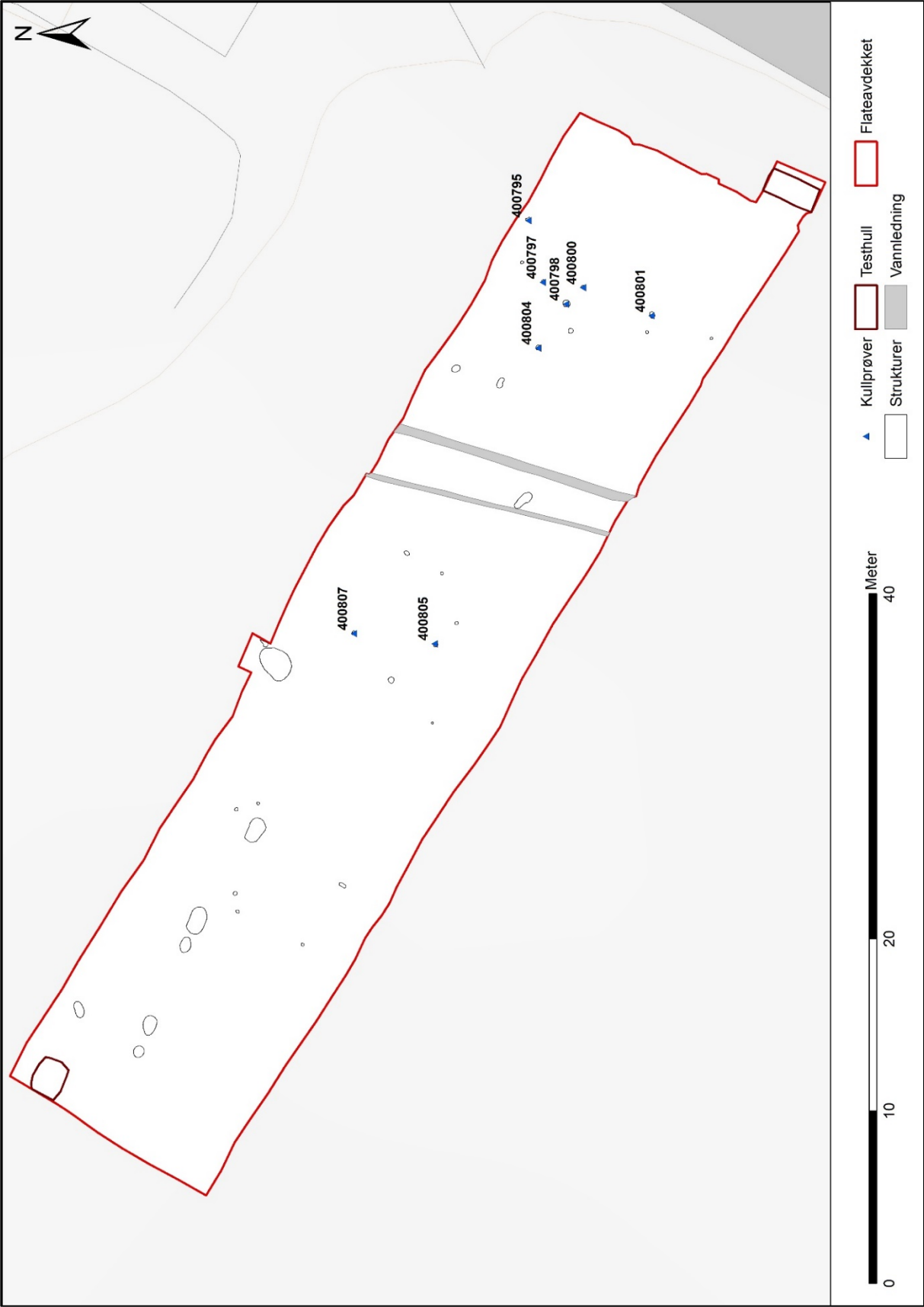
Prøve ID	Kontekst	T-nr.	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert 1 sigma	Kalibrert 2 sigma
500797	500783 Kokegrop		Ubenyttet				
500798	500764 Kokegrop	T27946:1	TRa-12967	Vedart ikke oppgitt. Datert på bark	2080 ± 25	156 – 51 BC	176 – 41 BC
500921	500555 Kokegrop		Ubenyttet				
501469	501349 Kokegrop		Ubenyttet				
501470	501349 Kokegrop		Ubenyttet				

501486	501424 Kokegrop		Ubenyttet				
501487	500802 Kokegrop		Ubenyttet				
501488	501386 Kokegrop	T27946:2	TRa-12968	Trekull av or	2000 ± 25	40 BC – AD 25	49 BC – AD 59
501489	501405 Kokegrop		Ubenyttet				
501490	500954 Kokegrop		Ubenyttet				
501492	501368 Kokegrop	T27946:3	TRa-12969	Trekull av rogn	1960 ± 25	AD 19 – 71	38 BC – AD 115
501493	500099 Kokegrop		Ubenyttet				
501494	501471 Kokegrop		Ubenyttet				
501621	500112 Kokegrop		Ubenyttet				
501772	501760 Kokegrop		Ubenyttet				
501813	501622 Kokegrop		Ubenyttet				
501814	501689 Kokegrop		Ubenyttet				
502108	501836 Kokegrop		Ubenyttet				
502109	501815 Kokegrop		Ubenyttet				
502110	502076 Kokegrop		Ubenyttet				
502232	500977 Kokegrop		Ubenyttet				
502238	502461 Kokegrop		Ubenyttet				
502275	502002 Kokegrop		Ubenyttet				
502552	500002 Lag		Ubenyttet				
502554	500002 Lag		Ubenyttet				
502556	502388 Lag		Ubenyttet				
502558	502460 Lag		Ubenyttet				

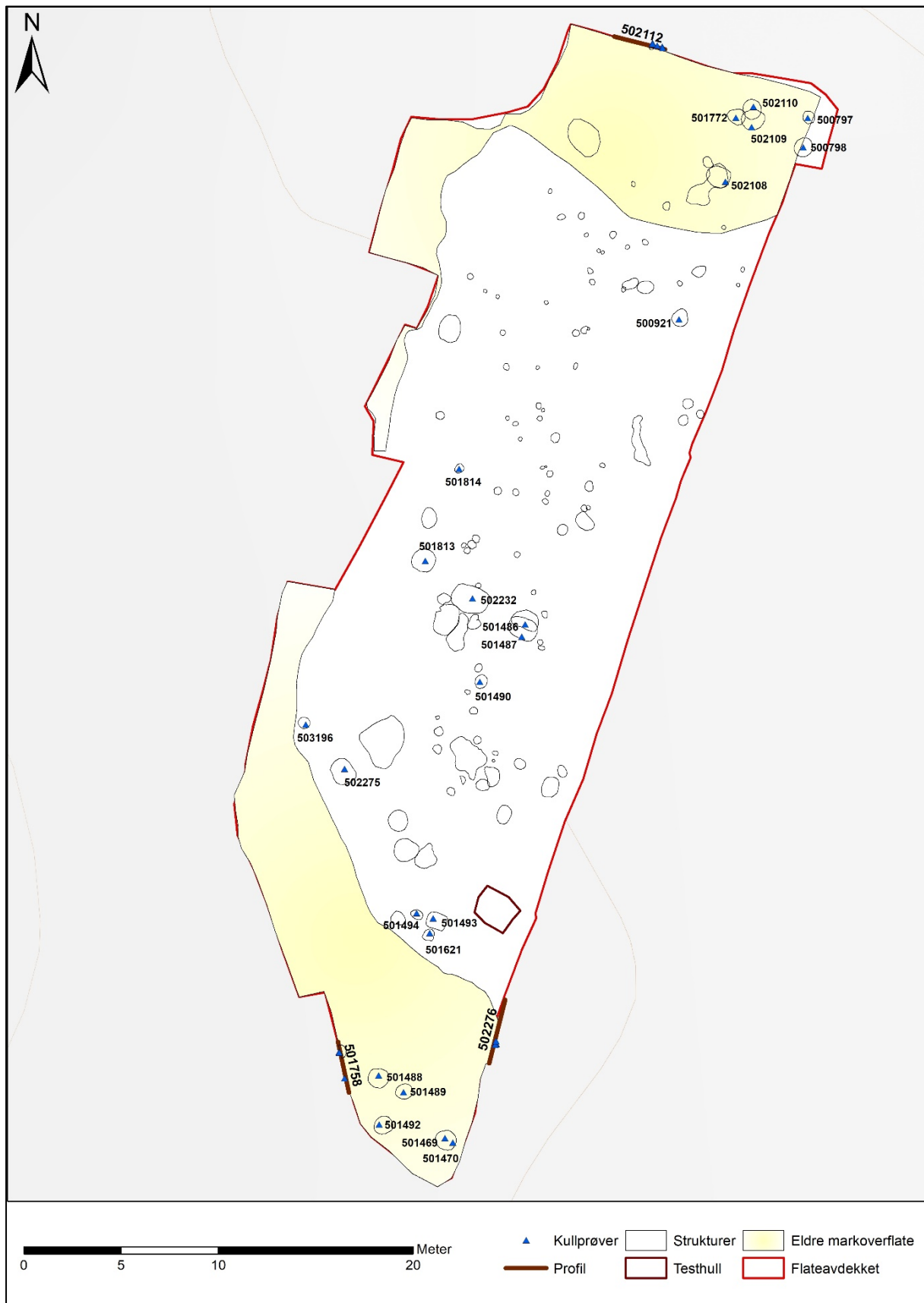
502560	502462 Kullflekk		Ubenyttet				
503196	502019 Kokegrop		Ubenyttet				
503206	500002 Lag	T27946:4	TRa-12970	Trekull av bjørk	1315 ± 35	AD 660 – 764	AD 652 - 770
503208	500002 Lag	T27946:5	TRa-12971	Trekull av or	2200 ± 25	356 – 204 BC	361 – 198 BC
503210	502388 Lag	T27946:6	TRa-12972	Vedart ikke oppgitt. Datert på bark.	2150 ± 55	353 – 105 BC	361 – 51 BC
503212	502460 Lag	T27946:7	TRa-12973	Trekull av or	2090 ± 40	166-54 BC	333 BC – AD 2
503212	502460 Lag	T27946:7	TRa-12973	Trekull av or	2320 ± 30	406-378 BC	429-235 BC
503212	502460 Lag	T27946:7	TRa-12973	Middelverdi	2205 ± 35	358-205 BC	377-186 BC
503227	500002 Lag		Ubenyttet				
503228	502388 Lag		Ubenyttet				
503229	502460 Lag		Ubenyttet				

Kart ¹⁴C-prøver Evjengrenda 1

Kart ^{14}C -prøver Evjengrenda 2

Vedlegg 4: Funnliste

T27946/1-7

Boplassfunn fra førromersk jernalder/merovingertid fra EVJENGRENDA 2, av EVJEN (258/1), MELHUS K., TRØNDELAG.

1) **Prøve** (trekullprøve) av kull.

Lab. ref. TRa-12967. Vedart ikke oppgitt. Datert på bark.

Fnr: 500798.

Datering: BP 2080 +/- 25, cal. 176-41 BC (Oxcal 2 Sigma).

Strukturnr: 500764 Kokegrop.

2) **Prøve** (trekullprøve) av kull.

Lab.ref. TRa-12968. Vedartsbestemt til or.

Fnr: 5014488.

Datering: BP 2000 +/- 25, cal. 49 BC – AD 59 (Oxcal 2 Sigma).

Strukturnr: 501386 Kokegrop.

3) **Prøve** (trekullprøve) av kull.

Lab. ref. TRa-12969. Vedartsbestemt til rogn.

Fnr: 501492.

Datering: BP 1960 +/- 25, cal. 38 BC – AD 115 (Oxcal 2 Sigma).

Strukturnr: 501368 Kokegrop.

4) **Prøve** (trekullprøve) av kull.

Lab. ref. TRa-12970. Vedartsbestemt til bjørk.

Fnr: 503206.

Datering: BP 1315 +/- 35, cal. AD 652-770 (Oxcal 2 Sigma)

Strukturnr: 500002 Eldre markoverflate.

5) **Prøve** (trekullprøve) av kull.

Lab.ref. TRa-12971. Vedartsbestemt til or.

Fnr: 503208.

Datering: BP 2200 +/- 25, cal. 361-198 BC (Oxcal 2 Sigma).

Strukturnr: 500002 Eldre markoverflate.

6) **Prøve** (trekullprøve) av kull.

Lab.ref. TRa-12972. Vedart ikke oppgitt. Datert på bark.

Fnr: 503210.

Datering: BP 2150 +/- 55, cal. 361-51 BC (Oxcal 2 Sigma).

Strukturnr: 502388 Eldre markoverflate.

7) **Prøve** (trekullprøve) av kull.

Lab.ref. TRa-12973. Vedartsbestemt til or.

Fnr: 503212.

Datering: BP 2205 +/- 35, cal. 377-186 BC (Oxcal 2 Sigma).

Strukturnr: 502460 Eldre markoverflate.

Funnomstendighet: F. ved arkeologiske undersøkelser utført 2017 i forbindelse med reguleringsplan for ny E6 for strekningen Røskaft-Skjerdingsstad. Evjengrenda 2 var én av totalt seks lokaliteter som ble undersøkt i løpet av prosjektet. På Evjengrenda 2 ble det avdekket et areal på 868 m², og det ble påvist til sammen 125 strukturer, hvorav 114 ble undersøkt. Av disse var det 28 kokegroper, tre utkastlag fra kokegroper og 13 mulige stolpehull, samt tre faser med eldre markoverflate som kan indikere at forhistorisk dyrking har funnet sted i området, men at lagene ikke lå in situ. Lokaliteten var preget av gjentagende flomhendelser i eldre jernalder. Ingen forhistoriske gjenstandsfunn ble gjort i løpet av utgravingen, og funnene katalogisert under T27946 er kun dateringsresultater.

Kartreferanse/-koordinater: Projeksjon: EU89-UTM; Sone 32, N: 7001580, Ø: 562354.

Lokalitets ID: 180283.

Funnet av: Hanne Bryn.

Funnår: 2017.

Katalogisert av: Hanne Bryn.

Vedlegg 5: Makrofossilprøver

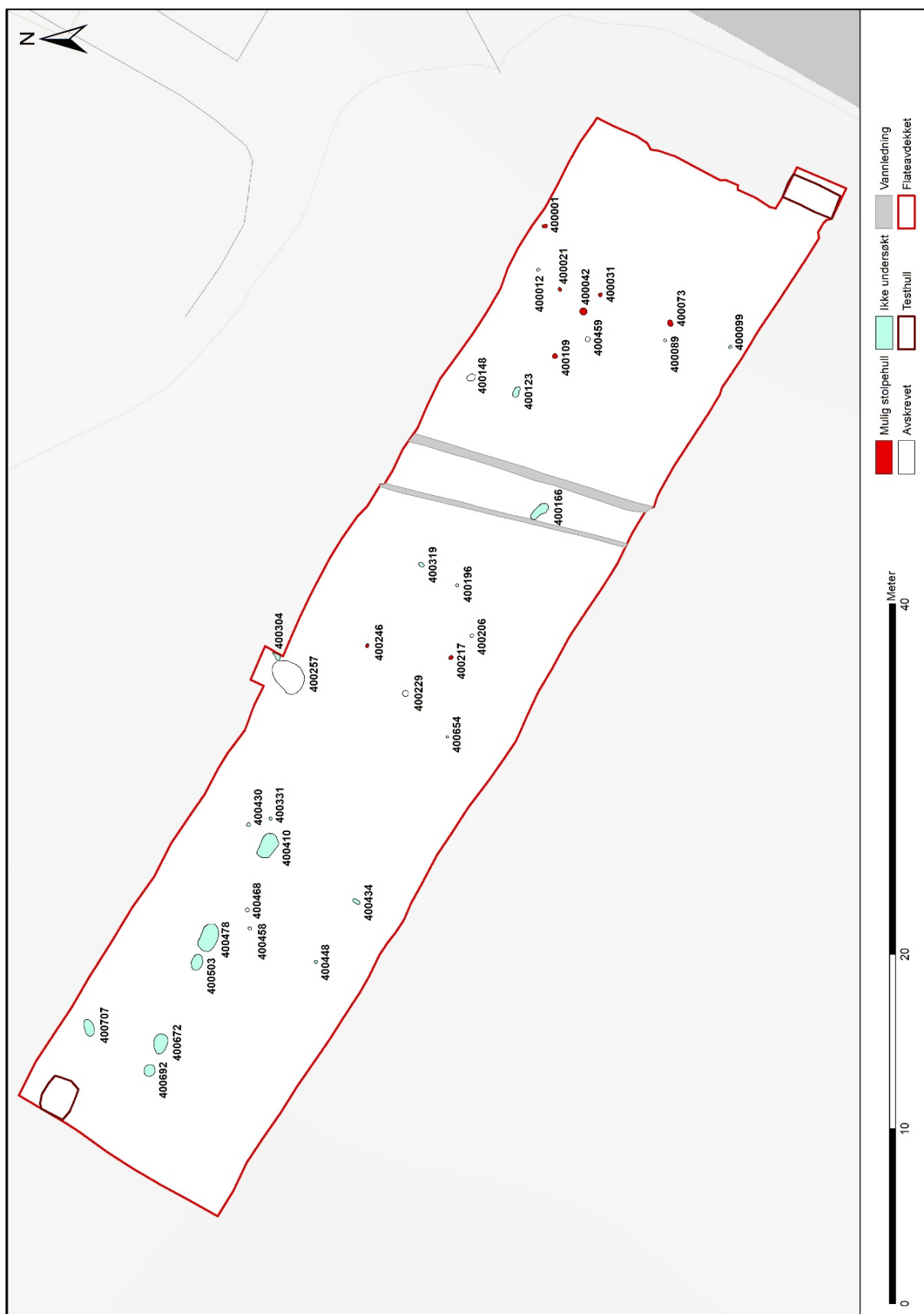
Innholdet forkullet materiale er angitt med x, hvor xxx = alt i prøven var forkullet og (x) = kun enkelte forkullede biter. R = avrundede. Tabell gjengitt etter Moltsen 2018 (NOK-rapport 35-2018).

Prøve ID	Kontekst	Prøvestatus	Volum Forkullet Slitegrad	Innhold	Makrofossil
502237	Profil 501758 Eldre markoverflate 500002	Ubenyttet			
502553	Profil 502112 Eldre markoverflate 500002 (topp)	Ferdig analysert	1 ml x r		
502555	Profil 502112 Eldre markoverflate 500002 (bunn)	Ferdig analysert	5 ml x r	Gulbrune mineralutfellinger etter røtter	
502557	Profil 502112 Eldre markoverflate 502388	Ferdig analysert	1 ml (x) r		1 Bygg 1 Korn sp.
502559	Profil 502112 Eldre markoverflate 502460	Ferdig analysert	7 ml xx r	Rødbrune mineralutfellinger etter røtter. Hule. xx Gulbrune mineralutfellinger. x 1 fragment av varmpåvirket flint.	
503207	Profil 502276 Eldre markoverflate 500002 (topp)	Ubenyttet			
503209	Profil 502276 Eldre markoverflate 500002 (bunn)	Ubenyttet			
503211	Profil 502276 Eldre markoverflate 502388	Ubenyttet			
503213	Profil 502276 Eldre markoverflate 502460	Ubenyttet			

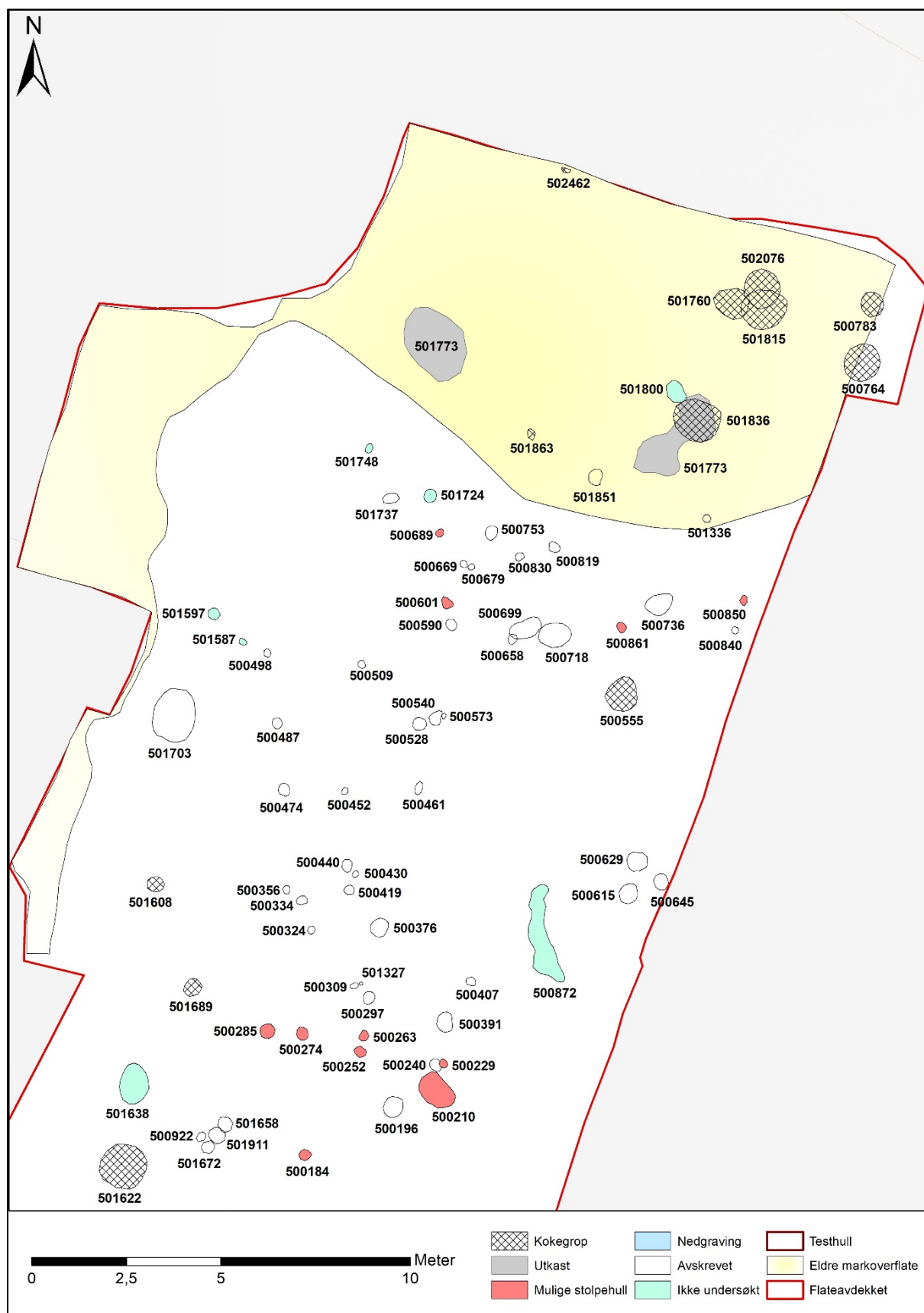
Vedlegg 6: Arkiverte tegninger

Kartskapsnummer	Tegningsnummer i felt	Innhold
11083	34	Profiltegninger kokegroper, stolpehull og nedgravinger fra Evjengrenda 2.
11084	35	Profiltegninger kokegroper, stolpehull og nedgravinger fra Evjengrenda 2.
11085	36	Profiltegninger kokegroper fra Evjengrenda 2.
11086	37	Profil 502276 fra Evjengrenda 2.
11087	38	Profil 501758 fra Evjengrenda 2.
11088	39	Profiltegninger kokegroper fra Evjengrenda 2. Inneholder også to tegninger fra Sandbrauta.
11089	40	Profiltegninger kokegroper, stolpehull og nedgravinger fra Evjengrenda 2.
11090	41	Profiltegning kokegroper fra Evjengrenda 2.
11091	42	Profil 502112 fra Evjengrenda 2.
11164	31	Profil kokegrop 502002. På samme ark som tegninger fra Skjerdingsstad og Sandbrauta.
11467	43	Profiltegninger kokegroper, stolpehull og nedgravinger fra Evjengrenda 1 og 2. Inneholder også tegninger fra Sandbrauta.

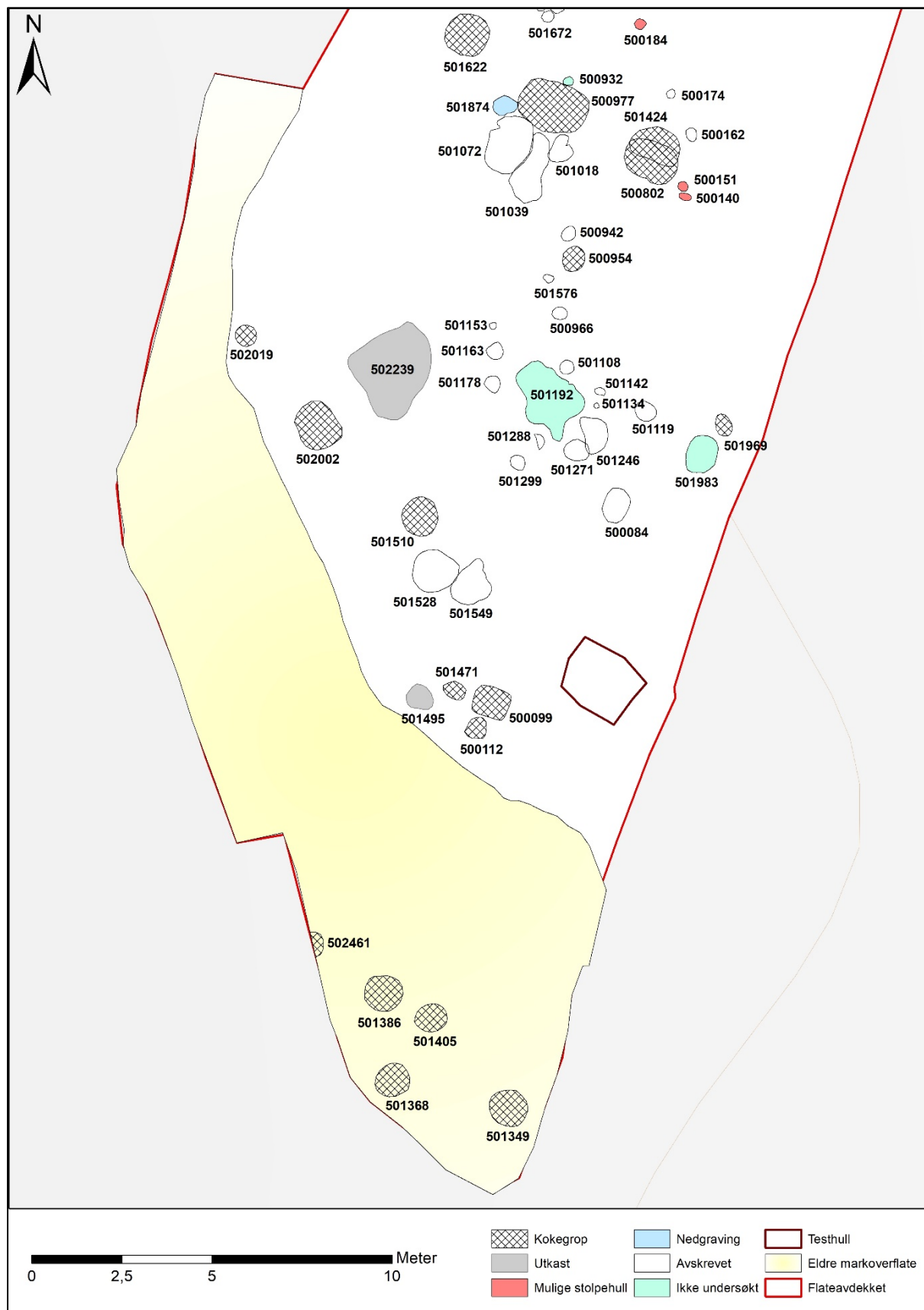
Vedlegg 7.1.: Oversiktskart Evjengrenda 1 med strukturnummer

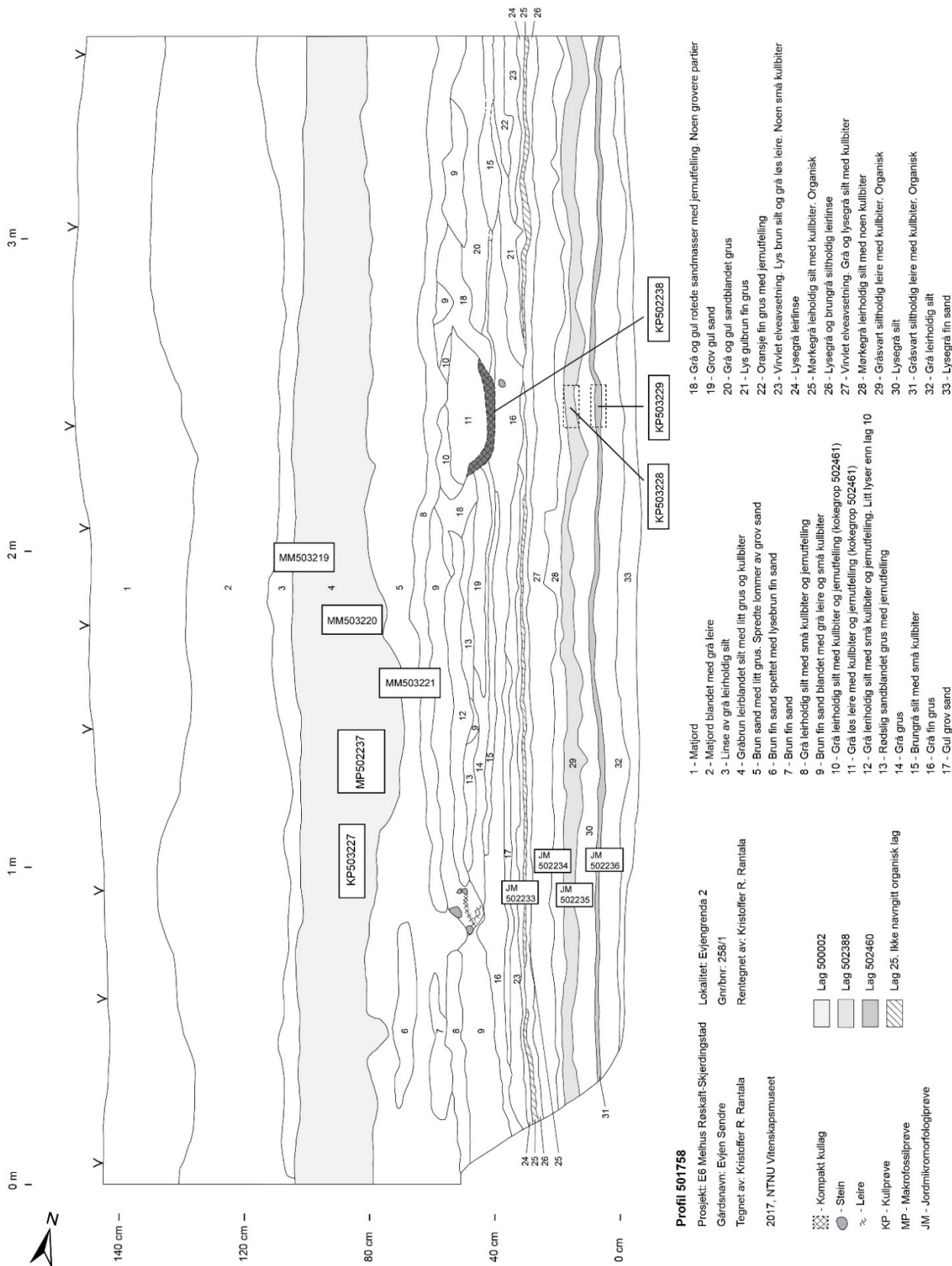
Vedlegg 7.2.: Oversiktskart Evjengrenda 2 med strukturnummer (nord)

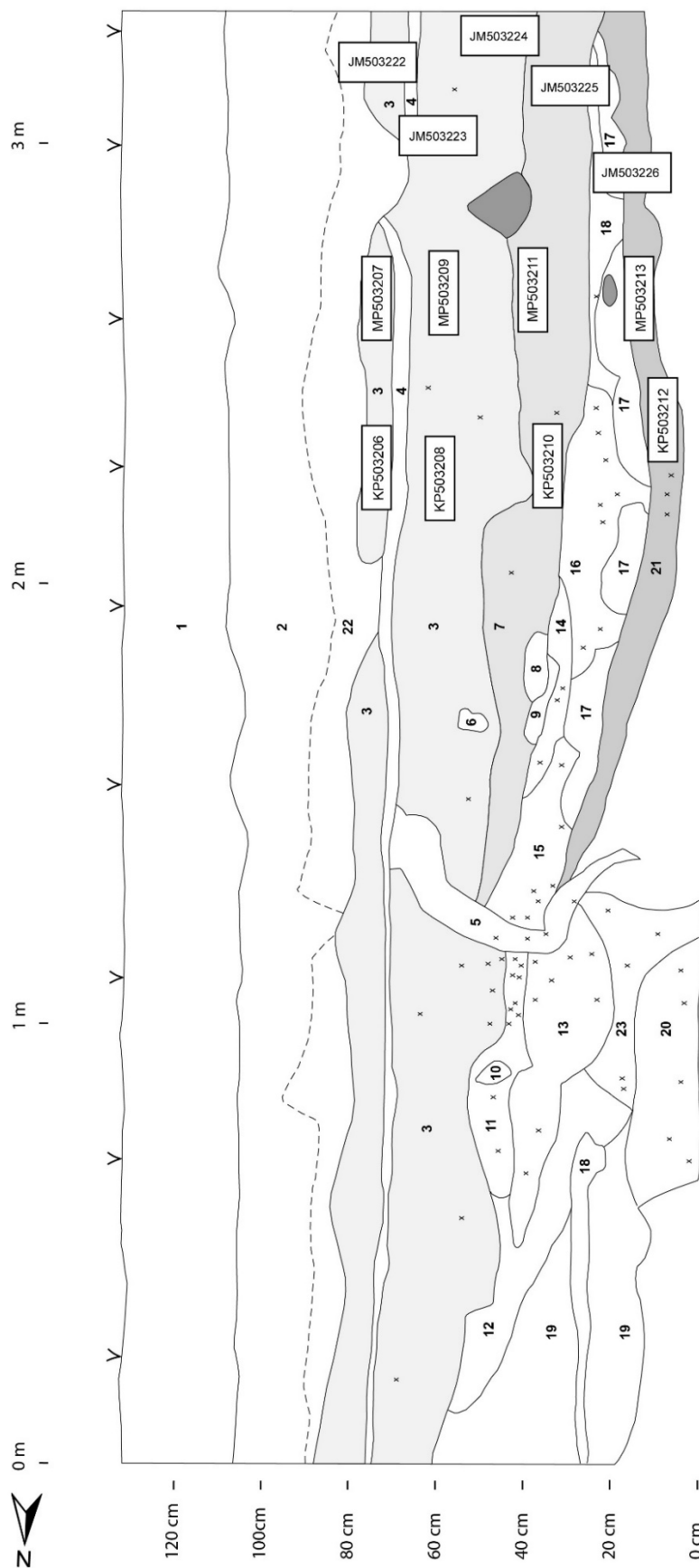
Vedlegg 7.3.: Oversiktskart Evjengrenda 2 med strukturnummer (sør)

Vedlegg 8.1.: Rentegning profil 501758

Vedlegg 8.2.: Rentegning profil 502276

Profil 502276

Prosjekt: E6 Melhus Røskift-Skjerdingsstad

Gårdsnavn: Evjen Søndre

Tegnet av: Mats Aspvik

2017, NTNU Vitenskapsmuseet

Lokalitet: Evjengrenda 2

Gnr/bnr: 258/1

Rentegnet av: Kristoffer R. Rantala

KP - Kullprøve

MP - Makrofossilprøve

JM - Jordmikromorfologi

x x

- Kull

- Stein

1 - Møtjord

2 - Brun/beige siltholdig leire

3 - Brun leirholdig silt med jernutfelling og enkelte kullbiter

4 - Grå siltholdig leire

5 - Rødbrun silt. Preges av jernutfelling, enkelte kullbiter

6 - Gråbrun sand

7 - Mørk gråbrun silt med jernutfelling og enkelte kullbiter

8 - Mørkegrå silt

9 - gråbrun sand

10 - Rødbrun silt. Preges av jernutfelling

11 - Lys brungrå silt. Spettet med kull

12 - Brun silt

13 - Brun silt, litt leirblandet. Kullspettet

14 - Brungrå silt. Enkelte kullbiter

15 - Brun silt. Enkelte kullbiter

16 - Gråbrun silt, enkelte kullbiter. Noe jernutfelling

17 - Lys gråbrun silt. Litt leirholdig, noe jernutfelling

18 - Lys grå og brun sand. Grusholdig

19 - Gråbrun silt

20 - Gråbrun silt. Kullspettet

21 - Gråbrun leirholdig silt. Enkelte kullbiter, jernutfelling

22 - Grå leire blandet med brun silt. Virker omrøtet

23 - Brun silt. Litt leirholdig. Kullspettet

NTNU Vitenskapsmuseet er en enhet ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, NTNU.

NTNU Vitenskapsmuseet skal utvikle og formidle kunnskap om natur, kultur og vitenskap. Museet skal sikre og forvalte de vitenskapelige samlingene og aktivisere dem gjennom forskning, formidling og undervisning.

Institutt for arkeologi og kulturhistorie har forvaltningsansvar for automatisk fredete kulturminner og skipsfunn i Nordmøre, Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag, nordlige Romsdal og Nordland til og med Rana. Seksjonen foretar arkeologiske undersøkelser på kulturminner over og under vann, i henhold til kulturminneloven.

ISBN 978-82-8322-192-3
ISSN 2387-3965

© NTNU Vitenskapsmuseet
Publikasjonen kan siteres fritt med kildeangivelse

www.ntnu.no/vitenskapsmuseet